Cinna

P. Corneille

Vertaald door: Andries Pels

bron
P. Corneille, *Cinna* (vert. Andries Pels). Albert Magnus, Amsterdam 1683

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/corn001cinn01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

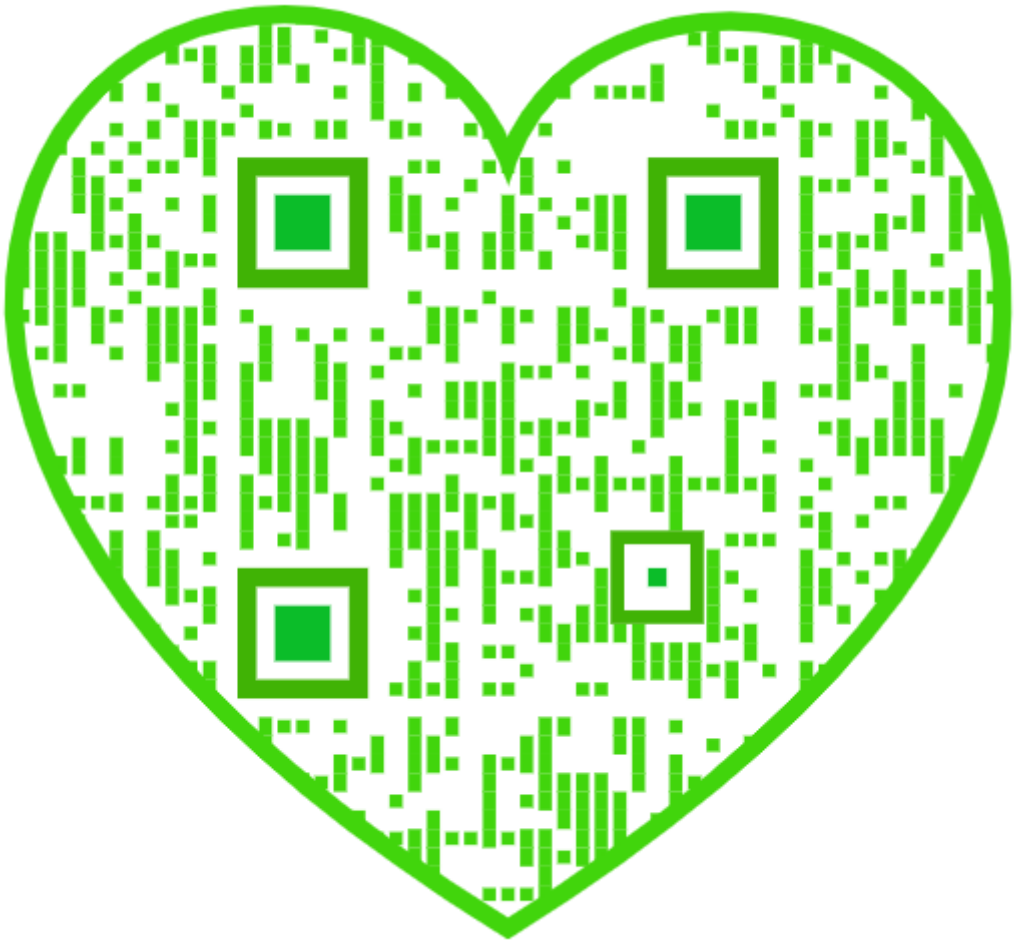

Copye Van de privilegie.

DE Staten van Holland ende West vriesland doen te weten alsoo Ons vertoont is by eenige Liefhebbers van de Nederduytsche Tael en Poëzy, hoe dat sy al voor eenige Jarenna het voorbeeld van de Italiaansche en Fransche Academie, t' Amsterdam opgerecht hadden, een Konstgenootschap onder de Prent en Sinspreuke van NIL VOLENTIBUS ARDUUM, waar in dagelyks gearbeyt was, en noch wiert, tot voortsettinge van onse Taal en Dichtkunst, gelyk ook al eenige Werkjens, nu en dan daar van in 't licht gekomen, en doorden druk gemeen gemaakt waren; en dewyl van tyt tot tyt uytgegeven souden worden grootere werken, die by dat Konstgenootschap, sommige reets gemaakt sommige noch onderhanden waren, waar toe het selve, boven haat tyd en arbeyd, noch groote kosten tot den Druk, en wat daar meer toebehoort, soude moeten doen, en vermits ook niet sonder groote reden gevreest wierd, dat al het gene van eenigh belang zijnde, by het selve Konstgenootschap uytgegeven soude worden, aanstonts door andere soude mogen werden naargedrukt, en sonder eenige opmerkingh, veel min naauwkeurigheyd der Spelling ofte nettigheyd der Tale, aan al de Werelt gemeen gemaakt, waar door het goede Insigt tot opbouwing der Nederduytsche Tale, ende voortsettinge van de welsprekentheydt in de selve verhindert, en de lust om daar in voort te gaan aan het voorseyde Konstgenootschap soude benomen worden; soo hadde sich het selve Konstgenootschap genootsaakt gevonden, om sich te keeren tot Ons, ootmoedelyk versoekende, dat het Ons gelieven mogte haar te begunstigen alle de Werken, die uyt het selve Konstgenootschap in 't licht gebragt souden worden, met ons Octrov voor 20 jaren langh, en onder soodanige straffe tegen de geene, die de selve souden nadrukken, verkoopen, oft elders naargedrukt, in dese Onse Provintie voeren om te verkoopen, als het Ons soude gelieven goet te vinden. SOO IS 't, dat Wy, de Sake en't Versoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wesende ter bede van de Supplianten, uvt Onse rechte wetenschap, Souveraine macht ende authoriteyt de selve Supplianten geconsenteert, geaccordeert, en geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen, ende Octroyeren mits desen, dat sy gedurende den tvt van vyftien eerst komende Jaren, de werken by het voornoemde Konstgenootschap onder den Tytul van NIL VOLENTIEUS ARDUUM gemaakt werdende oft alrede zynde, binnen den voornoemden Onsen Lande alleen sullen mogen drukken, uytgeven ende verkoopen, verbiedende daarom allen ende eenen iegelyken, de selve Werken na te drukken, ofte elders naargedrukt binnen Onsen Lande te brengen, uyt te geven ofte te verkoopen, op verbeurte van alle de naargedrukte, ingebrachte ofte verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daarenboven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Offi-

cier die de calange doen sal, eender de part voor den Armen der plaatsen daar het casus voorvallen sal, en het resterende derde part voor de Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met desen Onsen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het nadrukken van de voorsz. Werken daar door in geenigen deele verstaan, den Inhoude van dien te authoriseren, ofte te advouëren, ende veel min het selve onder Onse protectie ende bescherminge eenig meerder credit, aansien ofte reputatie te geven; Nemaar den Supplianten in cas daar in lets onbehoorlyks soude mogen influëren, alle het zelve tot haren lasten sullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begerende, dat by aldien sy desen Onsen Octroye voor deselve Werken sullen willen stellen, daar van gene geabbrevieerde ofte gecontra heerde mentie sullen mogen maken; Nemaar gehouden sullen wesen, het selve Octroy in't geheel, en sonder eenige omissie daar voor te drukken, op pene van het effect van dien te verliesen. Ende ten eynde de Supplianten desen Onsen consente en Octroye mogen genieren naar behooren, lasten wy alle ende eenen iegelyken dat sy de Supplianten van den inhoud van desen doen laten ende gedoogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cesterende alle beleg ende wederleggen ter contrarie. Gedaan in den Hage onder onsen Grooten Zegele hier aan doen hangen, den XV. Maart, in 't Jaar onses Heeren en Zaligmakers duysent ses hondert seven en-seventigh.

A.Br. d' ASPEREN,
1677.
Ter Ordonnantie van de Staten
HERBERT VAN BRAUMONS
1677.

Het KONSTGENOOTSCHAP heeft het Récht van de bovenstaande PRIVILEGIE, aangaande de CINNA, vergund aan ALBERT MAGNUS, Boekverkooper tót Amsterdam
In Amsterdam, *den* 20 *May*, 1683.

Vertooners.

OKTAVIUS CÉSAR AUGUSTUS, *Keizer van Romen*.
LIVIA, *Keizerinne*.
EMILIA, *Dóchter van C: Toranius, Zédemeester, en voogd van Augustus, én door hém in het Driemanschap ter dood overgegeven*.
FULVIA, *vertroude van Emilia*.
CINNA, *Zoon van eene Dóchter van Pompëus, én Hoofd der t'zaamengezwoorne*.
MAXIMUS, *Méde Hoofd der t'zaamenzweeringe*.
EUFÓRBUS, *Vrygemaakte van Maximus*.
POLIKLETES, *Vrygemaakte van Augustus*.
EVANDER, *Vrygemaakte van Cinna*.

Het Spél speelt te Romen.

Cinna.
Treurspél.

Eerste Bedryf.

Eerste Tooneel.

EMILIA.
Ôonverduldige begeertens om te wreeken
Myns Vaders dood, die my zo hévig komt ontsteeken!
Verbólgen kinders van 't hérdénken myner smart,
Die 'k blindelings omarm mét myn wémoedig hart;
Wilt uw gewéld op my tóch maatigen, én lyden,
Dat ik my daar van moog voor weinig tyds bevryden;
Om te óverweegen in een staat zo droef te môe,
Wie ik stél in gevaar, én wie 'k vervólgen doe.
Als ik Augustus zie in heerlyckheid gezéten,
En dat door u aan myn geheugen word verweeten,
Hoe hy myn Vader heeft mét eigen hand geslagt;
En zich aldus de wég gebaand tót de oppermagt;
Wanneerge in my hérroept die bloedige gedachten
Van zyne woede, én voed myn haat mét nieuwe klagten,
Zo geeve ik me ozer aan uw' hévigheid, én meen,
Dat ik hém duizend doôn verschuldigd bén, voor een.
Nóchtans, in 't midden van een gramschap zo rechtvaerdig,
Is Cinna my, hoe ik Augustus haat, meer waerdig;
En 'k voel de drift verkoeld van myn onsteeken bloed,
Zo ik in dit vervolg myn minnaar waagen moet.
Ja, Cinna, ik ga zelf my tégen my verstooren,
Als ik gedénk 't gevaar aan u door my beschooren;
Hoewélge u toont om my te dienen onverzaagd,
U te eisschen 's Keizers bloed, ach! is u bloed gewaagd.
Men dénk' niet na zo hoog verhoeven hoofd te dingen,

Of weete eerst dat ons stórm op stórm ook zal bespringen.
Hoe 't uit zal vallen staat in twyffel, én 't gevaar
Is zéker; licht'lyk wordge ontdékt door een verraâr..
Het stuk niet wél beleid, geen tyd in acht genómen,
Kan al't gevaar op't hoofd des slichters nêer doen kómen.
Zélf mét de slag, die gy dén dwingland dreigt, u slaan;
Ja in zyne ondergang u doen mét hém vergaan.
En wat ter gunst van my uw' min in 't wérk mogt stéllen,
Hy in het vallen zoude u licht ter nédervéllen.
Verlaat, helaas! verlaat zo doodelyk een zaak.
My wreeken door uw dood, verstrékt aan my geenwraak.
Een hart is veel te wreed, in dien 't voor heil kan achten,
Een' zoetigheid vermengt mét eindelooze klagten:
Ik acht eens vyands dood te grooten ongeval,
Wanneer ik weet dat my die tranen kósten zal.
Hoe? traanen? als ons staat een Vaders dood te wreeken?
Wat schade kan by zulk een voorspoed zyn geleek en?
En als zyn Moordenaar door ons geweld vergaat,
Bedénkt me dan hoe duir dat zyne dood ons staat?
Houd op, ô yd'le vrees! houd op, ô téderheeden,
Om zwakhêen, my onwaard, in déze borst smeeden.
En gy, die door uw zórg my bréngt in dit verdriet,
O min! versterk myn pligt, maar wéderstreesze niet.
Haar te óverwinnen is uwe eer niet, maar te wyken.
Zyt édelmoedig, laat myn pligt de zeege stryken.
Hoe gy haar meerder geeft, hoe zy u béter loont;
En in haar zeegepraal, zult gy u zien gekroond.

Twede Tooneel.

EMILIA, FULVIA.

EMILIA.
JA, Fulvia, ik zweer, én héb 't voorheen gezwooren,
Hoewél ik Cinna min, en hém héb uitverkooren;
Ik wil Augustus dood, én voor des dwinglands hoofd,
Héb ik hém myne min, héb ik hém my beloofd.
Ik geef hém déze wét, my van myn pligt gegeeven.

FULVIA.
Te reed'lyk is die wet om u te wéderstreeven.
Gy doet aan ider zien door zulk een grootsch besluit,
Dat gy récht waerdig zyt het bloed daar gy uyt spruit.
Maar, sta my toe, Mevrouw, om u te moogen zéggen,
Dat gy behoorde uw' haat in 't einde eens néêr te léggen.
August' die u voorziet mét zo veel schat, én goed,
Heeft hy daar méde uw leed niet ruim genoeg geloet?
Zvn gonst, die is tót u zo hoog in tóp gereezen,
Dat gy alleen by hém in achting schynt te weezen,
Ja, de gelukigste der hóvelingen, smeekt,
Geboogen voor u néê, op dat gy voor hém spreekt.

EMILIA.
Geeft hy me een Vader wéêr door weldaân, of berouwen?
In wélk een achting, dat men my ook aan moog schouwen.
Mét óvervloed van schat, met magt, geloove, én eer;
'K blyf't kind van een door hem ter dood gedoemden heer.
Een wéldaad kan niet al, wat gy zoud waanen, maaken,
Zy hoont ons, zo zy komt van iemand die wy wraaken.
Hoe méêr we opófferen aan die ons haat, hoe wy
Hém sterker maaken tót onze ondergang; by my
Blyft steeds de zélve moed, wat gonst my wérd' beweezen.
Ik bén nóch die ik was, 'k vermag meêr als voor dézen;
En mét de schatten van zyn hand ontfangen, maak
Ik 't Roomsche vólk aan my verknócht tot myne wraak.
Zo hy my kwam de plaats der Keizerin belooven,
'K ontvingze alleen om hém van 't leeven te berooven,
Een die zyn Vader wreekt geen schéllem stukken doet;
Maar wie voor wéldaân kreukt, verraed zyn eigen bloed.

FULVIA.
Wat is het noodig voor ondankbaar uitgekreeten
Te worden? haat hém, maar doe élk uw' haat niet weeten.
Daar zyn nóch and're meer, dien 't in 't geheugen légt
Mét wélk een wreedheid hy zyn troon heeft opgerécht.
Zo veel doorluchtige Romeinen, opgedraagen.
Aan zyne staatzucht, door zyn wreed bevél verslagen,

Zyn voor haar kind'ren réên genoeg, dat élk verkies,
Uw wraak te vord'ren in de zyne, om zyn verlies,
Veel onder wonden 't zich; noch duizend zullen haaken
Na zyne dood. Kan hy 't, zo zeer gehaat, lang maaken?
Stél 't algemeen belang aan hén, én hélp hén stil
Mét een geneegen hart, een goede wénsch, én wil.

EMILIA.
Hoe! 'k zou hém haaten, én niet zoeken te verdérven!
At wachten, dat hém een tót eiven wraak doe stérven!
En was dat myne pligt voldoen, wanneer ik stil
Hulp mét een goede wénsch, én krachtelooze wil?
Ik wil zyne ondergang, maar zal zyn' dood niet achten,
Indien ik hém niet tót myns vaders zoen zie slachten.
Zyn dood die zou aan my sléchts strékken tót verdriet,
Zo hy niet voor myn wraak alléén het keven liet.
't Waar lafheid aan te zien wat and'ren onderwonden
In 't algemeen belang, aan ons belang verbonden.
Laat ons by onze wraak de eer voegen; want die kan
Verkreegen worden door de dood van die Tieran.
En doen we Italien door uitroepen, 't strydb're Romen
Heeft door Emilia zyn vryheid wéêr bekómen.
Haar ziel vond zich geraakt, haar hart vermand; maar zy
Gaaf haare min tót loon aan die ons maakre vry.

FULVIA.
Hoe, uwe min, Mêvrouw; tót zulk een prys te geeven,
Is al te dier; én zal uw' minnaar kosten 't leeven.
Bedénk, bedénk in wélk gevaer dat gy hém stélt,
Hoe meenig zyn er in dien storm ter néêr gevéld:
Gy kunt, indien gy wilt zyn wisse dood bezéffen.

EMILIA.
Gy kostme op teerder plaats, ô Fulvia! nooit tréffen.
Wanneer ik zie, dat hy zich geeft om my in nood,
De vrees voor zyn gevaar bréngt my by na ter dood.
'k Voel innerlyk myn ziel zich zélve op 't félst beroeren.
'k Bésluyt, én wankel wéêr, Ik laat m'er toe vervoeren,
En durf niet; ach! myn pligt, verzét, voel ik, ô smart!
Al kwynend zwichten voor myn wéderstreevend hart.

Wél aan myn driften, word wat flaawer, laat myn zinnen
Niet door het dreigen der gevaaren ooverwinnen.
Schoon Cinna word gewaagd, nóch kan hy zyn gespaard;
Van hoe veel wacht dat ook Augustus wórd bewaard.
Wat zórgen dat men voor des Keizeis lyf moog draagen,
Hy is'er meester van die de aanslag sléchts durft waagen.
En is 't gevaar zo groot de vruchten zullen wéêr
Te zoeter zyn: de deugd die wékt my op, door de eer.
Dat Cinna sneuvele, of Augustus! 'k draag 't geduldig;
En bén déze ófferhand aan Vaders assche schuldig.
Ja, Cinna, toen 'k myn trouw hém gaf, beloofde 't my,
Dit moet volbragt zyn eer hy myner waerdig zy.
Het is te laat om iets daar tégen nu te zéggen:
Het eed gespan is doende om alles te beléggen.
Men stémt vast tyd, én plaats, wie de aanslagh zal bestaan,
Ten érgsten zullen wy op 't laast' mét hém vergaan.

Darde tooneel.

CINNA, EMILIA, FULVIA.

EMILIA.
DAer is hy, Cinna, blyft de moed nóch onbesweeken
Der saamgez woor' nen nu het wérk staat door te breeken?
Kunt gy bespeuren aan uw' vrinden, hoofd voor hoofd,
Dat élk u houden zal het geen hy heeft beloofd?

CINNA.
Nooit wierd er tégen een Tieran iets ondernomen,
't Geen stond geschaapen tot een béter eind te kómen;
Nooit zwoer men mét meer érust de dood eens dwingelands;
En nimmer eedgespan, vereend, had schooner kans.
Zy toonen in hun hoop zich zélfs zo te verblyden,
Dat ieder schynt met my voor zyn meestrés te stryden;
Eh de édle gramschap woelt zo yv'rig in hun bloed,
Dat élk, na 't schynt, mét u een vader wreeken moet.

EMILIA.
Tót zulk een grooten wérk kon ik genoeg bespeuren,
Dat Cinna weeten zoude moedigste uit te keuren.
En dat hy het belang van Romen, én het myn',
Zou stéllen in een staat die ons zou zékerst zyn.

CINNA.
Ik wénschte: dat gy zelf gezien had, én bevonden,
Hoe zy zich alle op 't fierst dien aanslag onderwonden.
Alleen op 't noemen van de naam des Keizers, scheen 't
Dat een verwoede toorn door knaagde hun gebeent'.
'k Zag in een zélfde tyd hun aangezigt verbleeken,
En door de gramschap wéêr gelyk een vuur ontsteeken.
Myn vrinden, zeide ik, dit 's dien grooten dag, waar in
't Grootmoedige besluit moet neemen een begin.
De Hémel laat ons Lót in onze handen kómen.
't Vérdelgen van één ménsch is het behoud van Romen:
Indien men hém nóch noemt een ménsch, die zich verwoed,
Gelyk een tyger heeft gebaad in 't Roomsche bloed.
Hoe dik mael kwam hy, als ontzind, dat bloed bestooken.
Hoe veel verbonden, nu gemaakt, dan wéêr gebrooken.
Nu vrind, dan vyand van Antónius. in 't kort,
Een, die 't gemoed altyd tót woede én wreedheid port.
Daar héb ik hen verhaald, in 't breed, de élendighéden
In onze kindsheid door onze ouderen geleeden.
't Erinneren dier smart verdubbelde hun haat,
En port hén aan tót wraak van dat geloeden kwaad.
Toen beelde ik aan haar af hoe Rome zat te treuren,
Wanneer 't door burgers stryd zich 't harte zag verscheuren.
Hoede Arend de Arend sloeg, wanneer het Roomsche vólk
Op zyne vryheid zélf vast wétted zyn dólk.
Daar de Allerdapperste én Manhaftigste der Hélden.
Hun eer én grootste roem in slaaf te worden stélden;
En om te zékerer steeds slaaf te blyven, zy
De waereld wilden zien mét hén in slaverny.
Ja, om die eer van aan 't heel al een heer geeven,
Ontzagen zy zich niet, zélf eereloos te leeven:

De burger tégens zyn méêourger; de Verwant,
Bestreed zyn eigen bloed, om eenen dwingeland.
Ik laat niet na hier by voor hunner aller oogen,
Hun opgerécht verbod op 't schrik lykst te vertoogen,
Zo doodlyk aan den Ryke, als aan de gansche raad:
En wat van 't drymanschap haar af te maalen staat:
Maar 'k vind geen vérwen, daar ik niet vrees meê te missen,
In 't schild'ren van 't vervólg dier treurgeschiedenissen.
'k Verbeeld de moordenaar in eere, in staat, én goed,
En Romen als versmoord in haarer kind'ren bloed.
De een zag men voor élksoog door't wreed beveelen dooden.
Een under in 't gezigt der vaderlyke Góden.
De schélmen door 't genot gemoedigd tot de moord,
Dc man zelf in zyn béd door de eigen' vrouw versmoord;
De vader van zyn zoon te jammerlyk verslagen,
Die, toonende het Hoofd, zyn loon daar voor durft vraagen.
Maar al die gruwelen en konnen 't minste deel
Van dat vervloekt verbond niet toonen in 't geheel.
Zal ik u zeggen wie ik daar mét droeve trekken
Afschilder de in hun'bloed, om hunne moed te wekkeu?
Wat al verbannen, en wat al halvegóôn,
Die ik voor 't bloed Altaar afmaalde by de doôn?
Maar, is 't wél mooglyk u te zéggen, óf te ontleeden,
Tót wélke opmerking, tót wat ongeduldighéden,
Dit bloedige taf'reel, hoe kwalyk uytgedrukt,
Der saamgezwoor'nen ziel, én zinnen heeft verrukt?
'k Verloor geen tyd, toen ik haar gramschap op zag stygen;
Wel niemand vresd, in staat om alles te verkrygen,
Maar, vaeg hier by in 't kort al déze afgrysly kheên;
't Verlies van haave, én goed, de vryheid, zo vertreên,
De stéên beroofd, het véld mét légers óvertoogen,
Al die verbanningen, én burger oorelogen,
Dat zyn de trappen die Augustu koos, waar by
Hy opgeklommen is tót de Opperheerschappy.
Nu word de magt tót een hér vorming ons gegeeven.
Van dry tierannen is déze één noch maar inft leeven;
En zyne magt die is op 't hoogst verzwakt, ter tyd

Toen hy twé schelmen, zoals hy, geraakte kwyt.
wy hébben naar zyn' dood voor geene wraak te vreezen,
En Rome zultge van zyn kwaalen zien geneezen.
Men noemt ons waerdige Romeinen zo 't gelukt,
Dat wy verbreeken 't Juk dat haar zo lastig drukt.
Elk gryp gelegenheid by 't hair mét zyne handen.
Men zal op 't Capitool op morgen offerbranden.
Dat hy het óffer zy; hy kryge aldaar zyn loon;
En 't gansche vólk zyn récht, in 't aanzien van de Góôn:
Daar vólgt ons eedgespan alleenig maar zyn gangen,
Daar zal hy 't wierook, én de kop van my ontfangen;
Dan wil ik, dat myn hand, voor lang tót wraak gesard,
In plaats van wierook, hém een dégen dryve in 't hart.
Zyn bloed, door déze slag tot ófferhand vergooten,
Zal toonen dat ik van Pompéus bén gesprooten.
Elk vólg my dapper, en toon door zyn hélden moed,
Dat hy gedachtig zy aan zyn doorluchtig bloed.
Ik eindig naauwelyks, óf ieders moed herbooren.
Heeft door gestaafden éed hun trouwheid my gevwooren
De tyd behaagt hén wél, én élk wil de éer, dathy
Hém toebréng de eerste slag, die ik verkies voor my,
Hunne yver laat in 't eind zich door de réên beléttten,
En Maximus gaet mét de helft de poort bezétten:
Wyl de and're helft my volgt om hém te omsing'len, al
Gereed, op de eerste leus die ik hen geeven zal.
Zie, schoone Emilia, hoe vér wy zyn gekomen.
Op morgen wacht ik, óf de gunst, óf haat van Romen.
De naam van moorder, óf die van bevryder van
Myn land; Augustus, die van Prins, óf van tieran.
Aan de uitslag die wy op de dwinglandy bevéchten,
Daar zal onze eer of schand volkómen zich aan héchten.
En 't vólk te weiflende in der dwingelanden zaak,
Eert hém, in 't leeven zynde, én dood, roemt hoogde wraak.
Voor my, dat my de Góôn hun' gonst, óf haat bewyzen,
My doen verdélgen. óf myn roem op 't hoogste ryzen;

Dat Rome zich verklaart voor my. óf niet, Mêvrouw,
Zo 'k stérf in uwe dienst, zo stérf ik zonder rouw.

EMILIA.
Vrees niet, dat de uitslag uw gedacht'nis kan bevlék ken.
Of goed, of kwaad, zy zaluw' roem tót luister strékken.
Jn zulk een aanslag, schoonze u niet gelukte, daar
Stélt gy uw leeven, maar uwe eer niet in gevaar.
Kan de onspoed Brutus dan of Cassius ontluirt' ren,
En haar beroemde naam, óf dapperheid verduist'ren?
Is dan hun'grootsch bestaan door hunne dood gesmoord?
Hébt gy nooit hunne lóf by't Roomsche vólk gehoord?
Ja, haar geheuggenis is hier in tóp gesteegen.
Augustus leeven is élk haat'lyk daar en tégen.
Want schoon hy hier gebied. élk die hén heeft gekénd,
Wénscht hén hier wéder, én beweent hun droevig énd.
Ga, de oer die moedigt u hén moedig na te treeden.
Maar, wilt toch zórgen voor uw leeven; dénk dat héden
De min ons zaamen stélt, én by de Lauwer kroon,
Zal u Emilia verstrékken tot een Loon.
Uw hart is 't myne, 'k héb u wéderom gegeeven
Myn gonst; aan uw behoud alleenig hangt myn leeven.
Maar wélk een voorval jaagt Evander hier aldus?

Vierde tooneel.

CINNA, EMILIA, EVANDER, FULVIA.

EVANDER.
DE Keizer, die ontbied myn heer, mét Maximus.

CINNA.
Hoe! my mét Maximus? weet gy het wél, Evander?

EVANDER.
Heer, Poliklétus, die verbeid u met malkander.
Ja, had u hier gezocht; indien ik mét beleid
Hém niet geweerd had; dus bréng ik mét naarstigheid
Aan u een boodschap, die 'k niet weet wat wil bedieden,
Hy is zeer haastig,

EMILIA.
Hoe! de Hoofden bei te ontbieden?
Helaas! gy zyt ontdékt; u beide? en op één' tyd!

CINNA.
Men hoope een béter lót.

EMILIA.
Ach! Cinna, 'k bén u kwyt.
't Lót wil noch de ondergang des dwinglands niet gehêngen;
En heest bestaan een schélm in 't eedgespan te méngen.
Men twyfele niet meer; Augustus weet gewis
Uwe aanslag. Beide! én nu 't besluit genomen is!

CINNA.
'k Bekên dat zyn ontbod my zélf het brein doet maalen;
Maar, hy doet my Mêvrouw, wél meermaals by hém haalen
Mét Maximus; op ons vertrouwt hy zich het meest.
'k Meen dat wy zonder réên bekommerd zyn van geest.

EMILIA.
Zie toe, bedrieg u niet, laat die gedachten vaaren.
Ay Cinna, 'k bid u, wilt myn' kwaalen niet verzvaaren;
En wyl gy my voortaan niet wreeken kunt, zo ga
Beschut uw hoofd, op dat dit onheil u niet sla.
Ontvlie des Keizers toorn; gy zult u zélf verkorten,
Laat my om vaders dood alleen, maar traanen storten.
Vergroot myn droef heid niet op nieuws, mét wreeder plaag,
En draag tóch zórg dat ik myn minnaar niet beklaag.

CINNA.
Hoe, zoude een losse vrees myn moed ter nédervéllen,
En ik 't belang van Rome, én u ter zyde stéllen?
Zou myn gemoed, zo laf zich in de nood verslaan?
Ik 't al verlaaten, nu men alles moet bestaan?
Wat zullen de onze doen, indien gy zyt bedroogen?

EMILIA.
En zo gy zyt ontdékt, wat zult gy dan vermoogen?

CINNA.
Schoon iemand my verried, én afweek van zyn trouw,
Voor 't minst zal myne deugd my niet verrâan, Mêvrouw
Die zal op de Oever van de dood 't gevaar trotzeeren,
Met lót zich kroonen, én in heerlyckheid vermeeren:
Op dat Augustus hém beny, die hy doorstoot,
En 'k zal van vrees hem zélf doen sidd'ren in myn dood.
Wachte ik nóch langer hier, men kreeg dan licht vermoeden.
Vaar wél, herstélt u, laat uw ziel geen zwakhéên voeden.
En zo ik voor de slag van 't straffe lót bezwyk,
'k Zal stérven vol geluk, én ongeluk gelyk,
Gelukkig, dat ik in uw dienst verlies myn leeven.
Maar ongelukkig dat daar in niets is bedreeven.

EMILIA.
Ja, luister niet meer na myn klaagen ga vry heen.
Al myne ontroerenis verdwynt, 'k hérroep myn réên.
Vergeef aan myne min myn zwakheid, en myn zuchten.
Ja Cinna, 'k sta 't u toe, 't waar ydel nu te vlugten.
Zo gy ontdekt zyt, heeft Augustus wel voor zien
In uwe vryheid, om zyne wreede hand te ontvlien.
Toon hém uw' wakkere onverzaagdheid, toon die vaardig,
Zo waardig onze min, als uw' geboorte waardig
Kroon door een braave dood zo heerlyk een besluit,
En stérf als een Romein, zo 't loopt op sterven uit.
Vrees niet, na u en zal my niets het leeven spaaren,
Uw' dood zal myne ziel met de uwe heen doen vaaren.
Myn hart zal van die hand, die 't wreede lemmer dreef..,

CINNA.
Ach! ly dat na myn' dood ik nóch in u herleef;
En dat ik stervende moog hoopen, datge ontsteeken
In moed, bestaan zult myne, en vaders dood te wreeken.
Vrees niet, myn vrinden zyn nóch alle onkundig, dat
Gy in 't verbond zyt, wat belófte ik van u had.
En als ik noemde aan hen de Roomsche élendigheden,
Ging ik hen niets, 't als geen hun haat verwekte, ontleeden,

Uit vrees dat, roerde ik uw' belang maar éven aan,
Myn yver mogr 't geheim van onze min verraên,
Daar dézetwé alleen de kénnis maar van draagen.

EMILIA.
'k Ga dan de Keizeren bezoeken, min verslagen.
My zal in u gevaar één middel óvrig zyn,
Haar magt voor u in 't wérk te stellen, én de myn'.
Maar, zo 'k op déze wys geen vryheid u kan geeven,
Zo dénk niet, dat ik meen in, 't einde u te óverleeven.
Ik schik my na uw lót, het val dan zacht, óf straf.
'k Verkryg u lévendig, óf vólg u na in 't graf.

CINNA.
Mêvrouw, ay wilt ter gunst van my, u zélf niet krénken.

EMILIA.
Ga, ga, maar wil tóch steeds aan myne min gedénken.

Einde van 't Eerste Bedryf.

Twéde bedryf.

Eerste tooneel.

AUGUSTUS, CINNA, MAXIMUS, Gevólg van Hóvelingen

AUGUSTUS.
DAt ieder een vertrék; dóch Cinna blyve alleen
Mét Maximus, gy, wilt my beide nader tréên.
Dit groot gebied, daar aarde én zé zich van voelt drukken,
Déze opperheerschappy daar 't alles voor moet bukken,
Déze onnepaalde magt daar ik bén aangeraakt,
En door gevaar van 't lyf my eigen héb gemaakt,
In 't kort, al wat in my een Hóveling zal pryzen
Mét haatelyk gevly, én achting te bewyzen,
Is eene schoonheid fléchts wiens glans ons oogverblind,
En als men die récht ként zeer hatelyk bevind.
De staatzucht, wén zy is verzaad, zal ons mishaagen,
En een tégenzucht gestadig mét zich draagen;
Gelyk als onze geest, die onophoudlyk woelt,
En nimmer stil, steeds heeft een oogwit daar ze op doelt.
Dóch naauwelyks voldaan zal ze in zich zélven keeren,
En in de troon gezét, zo tracht zy die te ontbeeren.
Ik wénschte om 't Keizerryk, 'k verkreeg het als gy ziet;
Maar toen ik daar het meest naar wenschte, kénde ik 't niet.
Ik héb in dat bezit, voor zoetighéên, verkreegen,
Onlydelyke zórg, beroering aller wégen;
Ontélb're Haaters, én de dood op ieder stond;
Geen ongestoord vermaak, én onlust zonder grond.
Déze oppermagt is hier uyt Sylla 't eerst gesprooten.
Myn Vader Cézar heeft na hem 't bezit genooten;
Maar zo verscheiden is die van hén aangevaart,
Dat de een verloor, het geen den ander heeft bewaard.
De een wreed, barbarisch, is gerust in staat gesturven,
En beeft de naam van een oprecht Romein verwurven.
Daar de ander, braaf van aart, in 't midden van de Raad,

Door een verwoede moord zyn lóflyk leeven laat.
Voorbeelden, magtig ons te leeren, én verlichten,
Indien men 's leevens loop zal naar een voorbeeld richten.
Vólg ik het een, zo maakt my 't andere bevreesd.
Voorbeelden zyn wél meer bedriegelyk geweest.
En 's noodlóts schikking daar wy worden van gedreeven,
Staat niet altyd in het voorlédene geschreeven,
't Geen de een strékt tót verdérf komt anderen te baat,
En daar zich de eene bérgt een ander vaak vergaat.
Zie daar myn vrinden, wat myn zórgen kan verwékken.
Gy, die me Agrippa, én Mécénas moet verstrékken,
Raad my in déze zaak tén bésten, én neemt gy
De zélve magt die élk van hén liên had op my.
Gy moet geen acht flaan op myn vergeduchte staaten,
Zo zwaar voor my, én daar my Rome om schynt te haaten,
Men handel my als vrind, én niet als Keizer, want
'k Stél Rómen, én de staat, én my in uwe hand.
Gy zult dry deelen van de waereld vryheid geven.
Of onder 't Keizerlyk gebied doen blyven leeven.
Uw' raad zy my een wét, én door dat middel, wil
Ik Keizer weezen, óf een burger, slécht én stil.

CINNA.
Schoon ik verzétsta, én de magt my voel ontbreeken,
'k Zal, zonder vleyery, op uw' beveelen spreeken:
En schoon ik weet waar na uw' meeste neiging hélt,
Ik heb om u te raân 't ontzag ter zy gestéld.
Gedoog het van een die uw' roem mét nydige oogen
Aanschouwt, die gy bevlékt, indien gy kunt gedoogen,
Dat eene inbeelding gryp in uwe zinnen stand,
Die doemen wil al 't geen gy zélfs eerst sloegt ter hand.
Men staat geen grootsheid af, die wéttig word geheeten,
't Bezit én wroegt niet, als 't mét récht sléchts word bezéten.
Hoe grooter schat het zy die we afstaan, hoe ze meer
Voor onréchtvaerdig uitgesproken word; myn Heer
Ik bid wil u tóch voor die schande, en oneer wachten.
Bevlék de deugden niet, die u ten zétel bragten.

Gy zyt hiet wéttig vórst, én 't is door geen verraad,
Dat gy verandert hébt 't bestieren van de staat.
Het récht des oorlogs, dat de waereld na de wétten
Van Rome luist'ren doet, kwam óver Rome u zétten.
Gy óver wond haar; maar het zyn niet altemaal
Tierannen, die een ryk verkryg□en door het staal,
Zo de overwinnaar 't na behooren kan regeeren,
Doet hy zich wéttelyk van de onder daanen eeren.
Uw vader Cézar heeft alzoo gedaan, én gy
Moet; zo gy hém niet wilt verdoemen, doen als hy.
Maar, zo Augustus 't hoog bewind acht onréchtvaerdig,
Word Cézar een Tieran. én was zyn dood wél waerdig.
Gy maakt u schuldig réên te geeven aan de Góôn,
Van 't bloed, gestort tot wraak van hém, én om de troon
Te krygen; gy hoeft voor geen droevig lót te vreezen.
Een magtiger schyt voor uw heil bezorgd te weezen.
Men heeft tienmaal vergeefs u na het lyf geslaan,
En die 't bestonden zyn in de aanslag zelf vergaan.
Daar zyn wél moorders, maar geen Brutussen in 't leeven.
Al wie 't zich onderwind zal 't zich in 't énd ontgeeven.
Dóch; of u dit al staat te vreezen van 't geval,
't Is braaf te stérven als een heerscher van 't heel al.
Dit is het geen ik hier in 't kort op héb te zéggen:
En 'k meen dat Maaimus dit niet zal wéderléggen.

MAXIMUS.
'k Bekén, Augustus mag dit ryk, zyn staat, mét récht
Behouden, daar zyn deugd de grond van heeft gelégt.
Dat hy rechtvaerdig aan 't bezit der troon geraakte,
Die hy ten kósten van zyn bloed zich eigen maakte;
Maat dat hy van de staf des Keizers, die zyn hand
Zo lastig valt, zich niet ontdaan kan als met schand;
Dat hy 't geheugehenis van Cézar dus zou schénnen,
En toestaan zyne dood, dat zal ik steeds ontkénnen.
Dit Romen, hoort aan u, myn Heer, hét komt u toe.
Elk een heeft vryheid dat hy met het zyne doe,
En dat behoude, óf zich ontsla, naar eigen oordeel,
Zoud gy niet kunnen? hoe! heeft dan 't gemeen meer voordeel?

'k Geloof niet, dat ge een slaaf geworden zyt der staat,
En grootheên, die gy hier bezit in overmaat.
Myn Heer, bezit die, maar word niet van haar bezéten;
Verwin haar, én ontwring u zelv' haar boeye, én keten;
Maak, dat de wareld zie wat zoet ge in staaten vond:
Dat ge alles, wat'er grootsch in zy, verachten kond.
Dit Rome gaf u uw' geboorte, én 't lieve leeven:
Uwe opperheerschappy wilt gy aan Rome geeven;
En Cinna rékent het een misdaad, die u hoont,
Om dat ge aan 't Vaderland u zélf mildaadig toont.
Een liefde tot zyn land noemt hy een innig knagen.
Zo word dan door uw' deugd uw' roem ter néêr geslagen
En 't voorwérp was récht waard by ons te zyn veracht,
Indien die deugd ons niet als schande, én oneer bragt.
'k Weet zo ge Rome komt zyn vryheid wéêr te geeven,
Dat ge in mildaadigheid het vér voorby zult streeven.
Maar kan men 't rékenen een onvergeeflyk kwaad,
Wanneer de érkentenis de gift te boven gaat.
Vólg, vólg, myn Heer, 't geen u de hémel in komt stórten.
't Gebied verachten, kan uw' glory niet verkorten.
Maar by de naneef zultge onstérflyk zyn vermaard,
Door 't afstaan van 't gebied, meer als door 't aangevaard
Te hébben. Het geluk kan ons 't gezag op draagen;
Maar dat verachten kan alléén de deugd behaagen:
En weinig zullen door éêlmoedigheid 't gebiên
Verwérpen, als zy zich daar toe verhéven zien,
Bezéf hier boven nóch, dat gy régeert in Romen;
En, wélk een naam, dat gy moogt hebben aangenoomen,
Men haat de een hoofdige Régeering én verwérpt
Zo wél des *K*eizers naam als 's Kónings; 't vólk geschérpt.
Noemt hém tieran die zich maakt heer der heerschappye.
Hém dienen, acht men slaafsch, hém minnen schélmerye.
Wie hém gedoogt, die is lafmoedig, en te zacht;
En om zich dés te ontslaan word alles deugd geacht.
Myn heer, gy hebt daar van de zékerheid bevonden.
Men heeft tien maal vergeefs uw' dood zich onderwonden:
Licht staat het de élfdemaal gereed om uitgevoerd

Te worden; én datge u nu innig voelt beroerd,
Is 't wérk der Góden, die gestadig voor u waaken,
En 't op geen and're wys u kounen kénbaar maaken,
Stél u niet meêr ten doel van 't twyffelend geval.
't Is braaf te stérven, als een heerscher van 't Heel al;
Maar de alderbraafste dood zal onze naam onteeren,
Indien men lévend kon zyn glory meer vermeeren.

CINNA.
Indien de liefde tot het land hier 't meeste géldt,
Zo moet 's lands wélvaard dan voor alles zyn gestéld:
En déze vryheid daar wy alle zo na haaken,
Is eene schat, die wy sléchts by inbeelding smaaken,
Meer hinderlyk dan nut; én die niet te achten zy,
By 't goed het geen ons geeft een 's prinssen haerschappy,
In 't ampt vergeeven zal hy zich na réden toonen.
Mét onderscheid het kwaad bestraffen, 't goede loonen.
Hy, onbevreesd voor een navolger, zal geensins
Zich haasten, maar volvoert het al, als wéttig Prins.
Maar daar het vólk regeert, zal 't oproer 't al vermannen.
De réden word terstond verjaagd, én wég gebannen.
Dan worden de Ampten aan staatzuchtigen verkócht.
Tot de opperheerschappy de oproerigen opgezócht.
Die kleene Vorsten, ziende één jaar hén slecht verheeven,
En na die tyd hun magt wéêr aan een ander geeven;
Doen door te grooten haast vaak alles kwalyk gaan,
Wat zy besluyten, op dat geen navolger aan
Hunuc eer deel hebbe, én van het goede 't geen zy zaayen,
Niet trekkende, gaanze in 's lands schatten ryklyk maayen.
Gerust, dat ieder een die misdaad licht verschoont,
Op dat hy hém daar na die zélve gunst betoont:
'r Is de allerérgste staat daar 't volk de wét mag stéllen.

AUGUSTUS.
't Is nochtans die, daar Rome alleen schynt na te héllen.
's Vólks haat, vyf eeuwen op het Kóninglyke bloed
Gedraagen, en daar in van jongs aan op gevoed,
Is veel te diep gevést, om ze uit hun hart te dryven.

MAXIMUS.
Ja, Rome, Heer, wil in zyn kwaad hartnekkig blyven.
't Schépt daar behaagen in, wyl 't alle hulp ontvlied;
Gewoonte alleen bestiert hun wil, de réden niet;
En déze dwalinge, die Cinna tracht te doemen,
Is heilzaam, ja zo zeer, dat hy ze zélf moet roemen.
Door haar heeft Rome 't al gebragt in haar gewéld.
Haar voeten op de Nék der Kóningen gestéld.
Haar spaarlust t' élkens van de buit zien overloopen.
Wat staat er béter van de grootste prins te hoopen?
Nóch zég ik, heer, dat door de gansche waereld niet
Kan dienen eene wys van heerschen, maar men ziet
Dat élk die na zyn aard voor zich heeft uitgeleezen,
En die verandereng zoude onréchtvaerdig weezen.
Dit is 't bestier der Góôn, dat door hun wys beleyd,
By ieder na zyn aard, stélde een verscheidenheid.
De Macedóner wil dat hém een hoofd régeerre.
Het ovrig Grieken houd de vryheid hoog in eere.
Der Part, én Pérsen aart buigt willig onder een,
Maar 't Burgermeesterschap voegt Rome, ô Vórst! alleen.

CINNA.
't Is waar, door 's Hémels zorg is ieder een gegeeven
Een onderscheiden drift, myn heer, om na te leeven;
Maar 't is niet minder waar, dat zélf de schikking van
De Góden, door de tyd én plaats verand'ren kan.
Dit Romen heeft eerst by de Kóningen begonnen;
By 't Burgermeesterschap zyn roem,én magt gewonnen;
En nu ontfangt het van uw deugden zo veel goed,
Dat 't al de waereld van zyn heil verwond'ren doet.
Door u zien wy de staat in vréde, én rust vergrooten,
De Témpeldeuren van Gód Janus toegeslooten;
By 't Burgermeesterschap is dit maar eens geschied:
Dóch ook by Numa, twéde in 't Kóninglyk gebied.

MAXIMUS.
Wanneer de Hémel wérkt tot staats veranderingen,
Zo zal zy nooit door bloed die zoeken in te dringen.

CINNA.
't Is eene schikking van de Góôn die nimmer faalt,
Dat hunne grootste gunst word aller dierst betaalt.
Hoe Bloedig streed men toen we ons van Tarquin verlosten;
En 't Burgermeesterschap, wat kwamt 't ons bloed te kósten.

MAXIMUS.
Bestreed Pompéus, uw grootvader, dan de Góôn,
Toen hy de vryheid zócht te stéllen op de troon?

CINNA.
Was Rome van de Góôn daar méde begenadigd,
Zy hadden die wél door Pompéus hand verdadigd;
Maar neen, zy wilden dat zyn dood zou dienen, tot
Een eeuwig téken van dat groote wissellót;
En hadden déze roem 's mans deugden nóch beschooren,
Dat Romens vryheid in dien héld zou gaan verlooren.
Die naam van vryheid heeft haar langen tyd verblind,
Haar eige grootsheid die belét, dat zyze vind;
Na dat zy is meestrés ge worden van haar buuren,
Van al de waereld, én dat binnen haare muuren,
Eene óvervloed van schat én rykdom is gebragt,
Zy Burgers voortbréngt, meer als Kóningen in magt;
Sins doen de groote zich door géld in staat verhéffen,
Hun meesters dienen hén, én kunnen niet bezéffen,
Dat zy door kétenen van goud geboeid, de wét
Van zulke ontfangen, die élk meent dat hy ze zét.
Zo word de een nydig van den anderen bevonden.
Hun staatzucht straks verkeerd in bloedige verbonden.
Alzo wierd Syllas magt door Marius benyd;
En die van Cézar door Pompéus in zyn tyd.
Gy van Antonius; dus kan de vryheid strékken,
Alleen om burgert wist, én onheil te verwékken.
Wyl door wanorde die sléchts op verdérven oogt,
Deez' zyns gelyk, én die zyn meester niet gedoogd.
Myn heer, om Rome van dat onheil te verschoonen,
Zo moet het aan één hoofd, gehoorzaamheid betoonen;
Bemind gy Rome, én wiltge uw gunst aan haar geheel
Doen blyken, zo belét dat zich de staat verdeel.

Toen Sylla 't hoog gezag verliet, stond élk verleegen:
Straks schérpten Cézar, én Pompéus hunnen dégen:
En zyt verzékerd, dat zulks nimmer was geschied,
Had hy in zyn geslacht bevéstigd het gebied.
Heeft Cézars dood u niet Antonius gelaaten,
Mét Lépidus, die bei fél stonden naar uw staaten?
Nooit waar het Roomsche ryk vervult mét moord, én brand,
Had Cézar de oppermagt gelaaten in uw' hand.
Zo gy haar nu verlaat, zo heeftze wéêr te schroomen
Een kwaad, myn heer, daar van ze naauwlyks is bekomen.
En 't weinig bloed, 't geen zy nóch in haar and'ren heeft,
Word haar op nieuws beroofd, indien gy haar begeeft,
Dat liefde tot u land u raak mét médedoogen!
Gantsch Rome smeekt u door myn mond, ter aard geboogen.
Neem eens, neem eens, wat gy haar kóst, in uw beraad;
Niet dat zy waanen zou, dat gy te dier haar staat,
Ze is al te wél betaald van haar geleede kwaaden;
Maar een gegronde vrees houd haare ziel belaaden;
Want ny dig haars geluks, én moê der heerschappy,
Geeft gy haar 't geen zy niet bewaaren kan, zo zy
Een ander tot die prys daar weder in moet zetten,
En gy op uw belang meer wilt als 't haare létten.
Zo zy in wanhoop valt, als haar die gift geschied,
Durf ik niet zéggen, wat al ramp myn geest voorziet.
Bewaar u zélve tóch in haar een heer te laaten,
Waar onder wéêr begint het heil van haare staaten;
En tót haar meerdere verzékerheid, noem één,
Die na u Keizer zy, én op de troon zal tréên.

AUGUSTUS.
Beraaden we ons nies meer, my raakt dat médedoogen,
En Rome heeft, schoon ik myn rust min, my bewoogen;
Wat grooter ongeluk ik ook voor my bevroê,
Ik stém in myn verlies, indien ik haar behoê.
'k Moet dan de hoop van rust weer uit myn hart verdryven.
Myn Cinna, door uw raad zal't ryk het myne blyven,
Maar 't myne, om u daar van te maaken deelgenoot.

'k Zie dat gy élk voor my u w harts geheim ontbloot,
Dat in de raad, die uit uw beide is voorgekomen,
Sléchts acht op my, én niet myn staaten is genoomen,
Wylieder liefde toont voor my, én 't staats belang,
Zo wil ik dat ook élk daar voor zyn loon ontfang.
O Maximus! gy zult Sisilien regeeren.
Ga, doe dat vruchtbaar Land de Roomsche wétten eeren.
Dénk dat ge voor my heerscht; betracht uw eer, én plicht,
Dewyl ik bórg zal zyn voor al wat gy verricht.
Ik zal Emilia tot bruid u Cinna geeven.
Zy is in Julia myn dóchters plaats verheeven.
En zo ons ongeluk gewild heeft in de nood,
Dat door myn stréng bevél haar vader is gedood,
Myn mildheid, t'haaren gonst zo meenigmaal beweezen,
Geloof ik, heeft de smart van dat verlies geneezen.
Bezoek haar, ga, én zie dat gy haar hart verwint;
Gy zyt een man wél waard van haar te zyn bemind;
Door 't óff'ren van uw hart zult ge in het haare raaken:
Ik zal de Kaizerin de zaak bekénd gaan maaken.

Twéde tooneel.

MAXIMUS, CINNA.

MAXIMUS.
WAt's uw besluit tóch na zo schoon een raad?

CINNA.
Noch al
Het zélve 't geen ik had, én altyd hébben zal.

MAXIMUS.
Een hoofd van 't eed gespan styft hier de dwinglandye!

CINNA.
Een hoofd van 't eedgespan wil dan de Tierannye
Niet straffen!

MAXIMUS.
Ik wil Rome in vryheid zien.

CINNA.
My lust
Ons vry te maaken, én te wreeken; zal August'

Na dat hy heeft verwoed, door hélsche drift gedreeven,
Tot aan 't Altaar geroofd, geófferd bloed, én leeven
Der Room'ren; 't véld mét schrik, de stad mét doôn gevuldt,
Door énkel wroegen vry gescholden zyn dier schuld?
Ja, nu den Hémel tot zyn straf niets schynt te spaaren,
Zou nu een laf berouw zyn hoofd daar voor bewaaren?
Her waar aan and're lust, én moeds genoeg verschaft.
Om hém te vólgen bleef Augustus ongestraft.
Men wreeke Rome, en doe door schrik te rugge deinzen,
Al wie na zyne dood op 't hoog gezag moog peinzen;
Dat nooit het vólk meer zy een dwinglands onderdaan;
Zo Sylla waar gestraft. had Cézar min bestaan.

MAXIMUS.
Maar Cézars dood, die ge als réchtvaerdig duit ten goeden,
Gaf onder schyn van wraak Augustus stóf tót woeden;
En Brutus, willende ons bevryden, is vergaan,
Was Cézar nooit gestraft, August had min bestaan.

CINNA.
De mislag, én de vrees van Cassius, die brachten
De staat weer onder 't juk des dwinglands, maar wy achten
Dat ons het Gódendom een grooter heil bereid,
Als Romen hoofden volgt van béterer beled.

MAXIMUS.
't Is nóch te vroeg om mét die waan ons brein te vullen,
Dat wy voorzigtiger het werk bestieren zullen.
Intusschen waar 't geweest van kleen belang, een goed
Te aanvaarden, 't geen men zoekt ten kósten van zyn bloed.

CINNA.
Nóch min voorzichtig is 't, dat kwaad te willen heelen,
Eer 't récht gezuiverd is in de innerlyke deelen.
De zachtheid re oeffenen tot stilling van de pyn,
Verstrékt aan de oopen wonde een doodelyk fenyn.

MAXIMUS.
Gy wilt ze bloedig, én zoud lichtlyk die ontbeeren.

CINNA.
Gy zonder moeite, én zoud die schandelyk begeeren.

MAXIMUS.
't Is nimmer schande zich zyn kétenen te ontstaau.

CINNA.
't Geschied uit lafheid, zo 't uit deugd niet word gedaan.

MAXIMUS.
De vryheid blyft altyd beminlyk, én voor Romen
Een onwaardeerd're schat.

CINNA.
Niet waard om aangenomen
Tezyn, van één die moê haar te onderdrukken is.
Haar hert is veel te groot, om zonder droeffenis,
Zich zélf te kunnen zien, van dien tieran verschooven,
Die haar voot heenen met zo groote drift kwam rooven.
Al wie zyn grootste roem stélde in opréchte trouw,
Haat hém te veel, dat hy zyn gift aanvaarden zou.

MAXIMUS.
Is u Emilia een voorwérp om te haaten?

CINNA.
Mét leed zoude ik die schoone ontfaân van dien verwaaten.
Maat 'k zal wanneer ik héb gewrooken Romens kwaal,
Hém tót in de afgrond zélf trótzeeren; als dit staal
My haarer door zyn dood heeft kunnen waerdih maaken.
Dan wil ik, van zyn bloed noch warm, tot haar genaaken;
Haar trouwen op zyne asch; zo zult gy buiten nood,
De gift des dwingelands zien het loon voor zyne dood.

MAXIMUS.
Maar, met wat schyn kunt gy tóch hoopen haar te winnen,
In 't bloed gevérfd van die ze als vader schynt te minnen?
Gy wilt haar mét gewéld niet dwingen, én bevlékt.....

CINNA.
Hier in 't Paleis, myn vrind, daar wierd men licht ontdékt.
Om dan voorzichtig van zo groot een zaak te spreeken,
Is 't beter élders, daar men veilig is, geweeken,
Kom gaan we, op dat ik straks met u in zékerheid,
Moog zien, hoe op het zachst die zaak dient aangeleid.

Einde van het twéde Bedryf.

Darde bedryf.

Eerste tooneel.

MAXIMUS, EUFÓRBUS.

MAXIMUS.
JA, hy heeft zélf aan my hun vlam ontdékt, hoe téder
Dat hém Emilia bemint, én hy haar wéder;
Maar zonder 's vaders wraak moet zyne hoop vergaan,
En daarom is 't, dat hy 't verraad ons doet bestaan.

EUFÓRBUS.
'k Verwonder my niet meer, hoe hy door kragt van réden,
Augustus heeft belet van zyne troon te treeden.
Het eedgespan verbrak, indien hy 't deed; én gy
Zoud al uw vrinden straks zien op des Keizers zy.

MAXIMUS.
Zyd enen, Cinna, mét een yver ingenoomen,
Die voor zich zélven wérkt én veint het al voor Romen
Te weezen; ik, ach! wie zou zulk een ramp vermoên?
Dien myn méêminnaar, én dacht Rome dienst te doen.

EUFÓRBUS.
Uw médeminnaar!

MAXIMUS.
Ja, 'k min zyn meestrés, mét zórgen
Hield ik tót héden toe myn minnevlam verborgen.
Dat vuur, nóch onbekénd, eer dat het uytborst, wou
Zich door een braave daad waerd maaken haarer trouw:
Maar door my zélf word zy me ontroofd, ik zal verstrékken
Het wérktuig myns verdriets, én zyn besluit voltrékken.
Ik vorder zyne zaak tot myn verdérf, én hoon;
En 'k leen hém myne hand om my daar mê te doôn.
Wat komt de vrindschap my in ongeluk bedélven!

FUFÓRBUS.
't Gevaar is klein, indien gy zórg draagt voor u zélven.
Wilt u van een besluit, dat u vermoord ontslaan.

Win een meestrés, én klaag uw médeminnaar aan,
Augustus, die gy dus behouden zult het leeven,
Zal u nooit weigeren Emilia te geeven.

MAXIMUS.
Zoude ik myn vrind verraân?

EUFÓRBUS.
De min staat alles vry.
Een oprécht minnaar ként geen vrinden, voeg daar by,
Dat gy réchtvaerdig moogt een snood verraâr verdérven,
Die zyne meester wil, om zyn meestrés doen stérven.
Vergeet de Vrindschap, zo als hy de weldaân.

MAXIMUS.
'k Dien
My van geen voorbeeld, dat ik als een kwaad wil vlieên.

EUFÓRBUS.
Men mag mét récht voor zulk een schélmstuk raad verschaffen:
En word nooit schuldig door een schuldige te straffen.

MAXIMUS.
Een daad daar Rome wéêr zyn vryheid door geniet.

EUFÓRBUS.
Vrees alles van een geest, zo schélmsch, die, als gy ziet,
Niet heeft alleen 't belang van 't vaderland voor oogen.
Het zyne, én niet de roem doet hém na vryheid poogen;
Hy minde Augustus, was hy nooit verlieft geweest;
En is ondankbaar, maar niet van een ed'le geest.
Waant gy de grond van zyn gemoed te weeten? onder
't Gemeen belang verburg hy u zyn min, wat wonder,
Zo onder déze drift hy door zyn loos beleid,
't Vervloekte vuur verbérgt van zyn heers zuchtigheid.
't Kon zyn, dat na de dood des Keizers, hy zal blaaken,
Om Rome in placts van vry tot zyn slavin te maaken,
Hy u zyn onderdaan alreeds te zyn vertrouwd,
Of dat op uw verderf hy zélf zyn voorwérp boud.

MAXIMUS.
Hoe kan ik, zonder ze al te noemen, hem beklaagon?
Dat waar te deerlyk al de t'zaamgezwoornen waagen!

Te schélmsch verraden, al wie mét ons saamen spant,
Alleen uit liefde, én drift tót heil van 't Vaderland.
Ik kan zo laf een daad niet op myn ziel verwérven.
Zo veele onschuldige om een schuldige doen slérveu.
'k Durf alles tégen hém, maar 'k vrees voor hén 't wéêr al.

EUFÓRBUS.
Augustus is vermoeid zo wreed te zyn, én zal,
(Wyl hy verdrietig is, van steeds zo straf te leeven)
Wanneer de Hoofden zyn gestraft, genade geeven
Aan de andere, én vreest gy voor hun straf, gy kunt bekwaam
De Keizer kundschap doen uit huuner aller naam.

MAXIMUS.
Vergeefs zyn onze réên, én dwaas te willen dénken,
Dat my die schoone na zyn dood haar min zal schénken.
't Is 't réchte middel niet, om te behaagen aan
Dat zoet gezigt, haar lief, én minnaar te verraân.
Voor my, 'k acht weinig óf August my haar wil geeven:
Ik wénsch my door haar keur zo hoog te zien verheeven,
En niet uit dwang; Ja 'k stél 't bezit van haar zeer kleen,
Als ik niet deelen moog in haer genégenheên.
Kan ik haar waerdig zyn door dry wérf haar te hoonen?
'k Verrâ haar minnaar, stoor haar wraak, én doe verschoonen,
Die zy uit wraakzucht reeds de doodsteek had bereid.
Wat hoop zoude ik nôch voên op haar genégenheid?

EUFÓRBUS.
Dit is het geen, dat my, récht uitgezeid, doet vreezen;
Maar hier in zal 't bedróg u nodig kunnen weezen.
Zie dat haar iemaud dan misleide in dat geval,
En wacht voor 't óvrig wat de tyd beschikken zal.

MAXIMUS.
Zo tót zyne onschuld hy zyn médestandster noemde,
En dat Augustus haar mét hém ter straffe doemde.
Kan ik hém eisschen, tot een loon voor myne daad,
Het leeven, van die ons verpligt tót dit verraad?

EUFÓRBUS.
Gy zoud wél spreeken van zo veel er lei gevaaren,
Die zonder wonderdaân geheel onmooglyk waaren
Te ontkómen; échter 'k hoop, gunt gy me sléchts wat tyd....

MAXIMUS.
Ga heen, maar maak, dat gy terstond hier wéder zyt.
'k Zie Cinna, én ik zoek uit hém nóch iets te trékken,
Dat ik u daadlyk zal mét myn besluit ontdékken.

Twéde tooneel.

CINNA, MAXIMUS.

MAXIMUS.
GY schynt in diep gepeyns?

CINNA.
't én is niet zonder reên.

MAXIMUS.
Wilt gy me de oorzaak van uw kwéllingen ontléên?

CINNA.
Het zyn Emilia, én Cézar die myn pynen
Verwekken; de eene komt voor my zo goed verschynen,
En de andere zo wreed. Behaagden 't aan de Góôn,
Dat Cézar béter zórg in 't werk stélde, én tót loon
Wat meer bemind wierd, óf my niet zo zeer bezinde:
Dat zyne goedheid trof het hart van myn beminde;
Haar óver won, gelyk zyn gonst my kracht'loos maakt.
Van duizend knagingen voel ik myn' ziel geraakt,
Die voor myn oogen al zyn wéldaân my vertoonen;
Die wéldaân, die ik zo ontrouw hém ga beloonen,
Mét doodelyk verwyt my ieder oogenblik
Vermoorden; Ja ik beeld my in, niet zonder schrik,
Hém t'élkens noch te zien in onze handen laaten
Het opperste gebied van al de Roomsche staaten.
Dat ik hém hoor ons raad af vraagen, én nóch meer,
Na veel bedankingen, verzien mét staat, én eer.
Ik kén zyn réden niet uit myne zin verdryven.

Myn Cinna, door uw'raad zal 't ryk myne blyven;
Maar 't myne om u daar van te maken deelgenoot.
En 'k schérp het staal waar méde ik hém de borst doorstoot.
Veel eer...maar, ach! 'k aanbid Emilia; myne eeden
Verbinden me aan haar haat, die haat, die zy mét réden
Hém toedraagt, maakt hém my ook haatelyk, ik hoon
Op de eene, én de and're wys myne eer, én al de Góôn.
'k Word eedverbreeker, óf een's Vorsten beul geheeten,
Van de een, óf de andere word myne ontrouw my verweeten.

MAXIMUS.
Gy had voor heen nooit die bewéging in uw' geest,
Maar zyt standvastiger in uw besluit geweest.
Geen knaging, óf verwyt kon u aan 't harte taaken.

CINNA.
Men voelt zulks niet, dan als de slag begint te naaken;
En nimmer ként men récht zo groot een trouwloosheid,
Als wén de hand zich tót de daad van 't wérk bereid.
De ziel, zo vér daar van beheerscht, in 't onderwinden,
Zal zich wéêr blind'lings aan zyne eerste inbeelding binden:
Maar wélk een geest word dan door onrust niet vertukt?
Of eer, wat geest word niet door zulk een last verdruk?
En 'k meen, dat Brutus zélf, toen 't wérk stond door te breeken,
Zich meer als eens bedacht, om 't stuk te laaten steeken;
En dat, eer hy die daad, aan hém zo doodlyk, deed,
Hy meer in zyne ziel, dan ééne wroeging leed.

MAXIMUS.
Zyn deugd was al te groot om zyne ziel te krénken
Mét ongerustheid, én zich zélve te verdénken
Van groote ondankbaarheid; hoe hém de dwingeland
Meer eerde, én minde, hoe hy zich te meer gekant
Vond tégens hém, wilt gy hém vólgen, doe ons blyken,
Dat ge in al uwe daân geheel hém wilt gelyken;
En vést uw vroeging op een veel geréchter grond,

Die laffe raad waar mê gy zulk een heil terstond
Wéêrhield, wanneer hy ons in vryheid wilde zétten.
Gy, gy kwaamt héden dat alleenig maar belétten;
En Brutus had gewis van Cézar die ontfaân;
Ja nooit in zyn gemoed gedoogt óftoegestaan,
Dat hém een kleen belang van wraak, óf min zouk wéllen,
Om zyne vryheid in zo groot gevaar te stéllen.
Hoor niet meer na. de stém eens dwinglande, die u mint,
En mét u deelen wil het opperryks bewind.
Hoor liever, hoe u toegeroepen word van Romen,
Kom, Cinna, geef my weer, 't geen gy my hébt ontnoomen;
En stélde gy 't belang van uw' meestrés voor 't myn',
Laat tóch des dwinglands niet gestéld voor 't myne zyn.

CINNA.
Myn vrind, wilt tóch myn ziel niet mét meer rampen plaagen.
Die laf, nóch échter zich wil édelmoedig draagen.
'k Weet, wat ik héb misdaân aan Romen, én beloof,
Haar wéêr te geeven 't geen ik haar daar door ontroof.
Maar wilt die téd're zucht van vrindschap my vergeeven,
Die zonder het gemoed te raaken, niet verdreeven
Kan worden; én laat my terwyl ik hier verwacht
Emilia, eens vry uitstorten myne klacht.
Myn smart verveelt u reeds, én myn ontroerde zinnen,
Vereisschen de eenzaamheid om wéder rust te winnen.

MAXIMUS.
Gy wilt aan 't voorwérp van uw liefde doen verstaan
Augustus gonsten, én uw zwak gemoed; wél aan,
Des minnaars onderhoud wil geen getuigen lyden;
Vaar wél, ik ga dan om u dienst te doen tert zyden.

Darde tooneel.

CINNA.
Geef, geef een waerder naam aan 't édele bewind
Der deugd, waar door myn ziel zich thans ontsteeken vind:

Wyl de eer zich tégens my daar door heeft willen zetten,
En myne ondankbaarheid, én snood besluit beletten.
Maer, neen, vaar voort, én noem 't een zwakheid van gemoed,
Wyl 't zich by myn meestrés zo zwak bevinden doet.
Myn liefde een eer aan die 't voor alles hoort te weeren,
Ja zich ontziet daar van mét roem te triomfeeren.
Het vreest de zeege, als 't maar myn min het minst bestryd;
Wat zy verkies ik bést? wat dient hier 't meest gemyd?
Wat zal in déze zaak my 't naaste aan 't harte raaken?
Hoe kwalyk kan een éêl gemoed de deugd verzaaken!
Wat vrucht, dat ik hier door verhoop, die van myn min,
Of van de wraak, óf wélk een eere dat ik win
Door het bevryden van myn Vaderland, 't is héden
Al kracht'loos, om daar door myn zélven te overréden;
Indien men dat door een verraad verkrygen moet,
En van zoo braven Prins verstorten 't édel bloed;
Die boven myn waardy my acht; die alle dagen
Meer schatten, meerdere eer zo mild my op komt draagen;
En in 't bestieren van zyn ryk vólgt myne raad.
O snô verradery! ô slag! ô wreede daad!
Niet waerdig van een ménsch te worden ondernoomen!
Duur! duur in eeuwigheid, ô slaverny van Romen!
Verga vry myne min! verga, verga myn hoop,
Eer dat myn hard u door zo snood een schélmstuk koop!
Hoe! komt hy my niet naar myn wensch gelukkig maaken?
En geeft my 't geen ik hém wil door zyn dood ontschaaken?
Moet ik hem moorden op dat ik zyn gift geniet?
En rooven hém het geen hy my vrywillig biedt?
Maar, ô myne eed! door u strékt myn verbintt'nis nader!
O haat van myn Prinslés! geheugen van een vader!
Myn trouw, myn haat, myn arm, 't is al aan u verplicht;
Ik kan niets buiten u, naar uw begeeren richt
Ik al myn doen. Ay ga, dat bid ik, wel te raade.
Emilia, het staat aan u hém zyn genade
Te geeven; uwe wil bestiert zyn noodlót; want

Diesteld zyn leeven, én zyn dood in myne hand.
O Goôn! die haar als u aanbidd'lyk maakt, wilt maaken
Dat myn gebéden haar, gelyk u móogen raaken;
En wyl ik my niet van haar magt ontslaan kan, laat
Haar hart zich buigen na mynzin, en myne raad.
Daar komt die wreede zo vol luister herwaards treeden.

Vierde tooneel.

EMILIA, CINNA, FULVIA.

EMILIA.
DE Góden zyn gedankt, myn vrees was zonder réden;
Geen van uw' vrinden zyn bezweeken in hun'trouw,
Des was 't vergeefs, dat ik daar voor u spreeken wou.
De Keizer kwam zyn vrouw de zaak te kénnen geeven;
En gaf my, die van vrees bezweek, op nieuws het leeven.

CINNA.
Staat gy my toe de gaaf daar hy my méê vereerdt?
Of wilt gy dat myn ziel nóch 't heil daar van ontbeert?

EMILIA.
Dat is in uwe hand.

CINNA.
Maar eer in de uwe, ô Góden!

EMILIA.
Ik bén de zélfde nóch, myn hart u aangebooden,
Is onveranderd: en als dat zich óvergeeft,
Aan Cinna, geeft het niets, als 't geen hy reeds al heeft.

CINNA.
Gy kunt nóchtans... ô Góôn! durf ik nóch klaarder spreeken?

EMILIA.
Wet kan ik? én wat vreestge?

CINNA.
Ik beeve! ik zuchte! en réken
Zo onze harten maar een oogmerk hadden, dat
Gy wél de réden van myn droef heid had gevat;
Zo dat ik zékerlyk uwe ongunst zal verkrygen.
Maar 'k durf niet spreeken, én, helaas! ik kan niet zwygen.

EMILIA.
Spreek, dit verveelt my.

CINNA.
Wél, ik zal gehoorzaam zyn,
'k Ga u mishaagen, gy my haaten, wélk een pyn!
Ik min u, ô Prinsés! én dat de Góôn my straffen,
Zó déze drift my niet komt alle vreugd verschaffen;
Indien ik niet bemin zo hévig, als ooit van
Een grootsch gemoed zo schoon een voorwérp eiffchen kan.
Maar, ziet tot wélk een prys gy my uw min wilt schenken:
Ach! in myn grootst geluk tracht gy myne eer te krenken.
Des Keizers gonsten....

EMILIA.
't Is genoeg, 'k versta de zin.
'k Zie uw beklag, én onstandvastighéden in.
Ze gnnst des dwing'lands komt my uw' belófte ontrooven;
Uw' min én eeden zyn voor zyn onthaal verstooven;
En uwe geest, te licht geloovig, meent dat hy
Het al vermoogende, ook vermoogen heeft om my
Aan u te geeven; gy wilt my veel eer ontfangen
Van hém, als van my zélf die groote gonst érlangen.
Maar dénk niet, dat ik u zo toebehooren zal.
Hy kan wél door zyn magt doen sidderen 't heel al:
Een kóning bonzen uit zyn troon; én zyne Ryken
Wég geeven; aarde én zé doen voor zyn woên bezwyken;
Des waerels schikking zélf verand'ren na zyn zin;
Maar hy heeft magt op my, nóch myne wedermin.

CINNA.
Dat is een gift, die ik alleen uw gonst toe réken,
Mêvrouw; 'k verzéker u, ik zal myn trouw nooit breeken.
Het médelyden dat myn zies gevoelt, maakt niet
Dat ik myne eed verbreek; al watge my gebied,
Ik zal u dienen, én al myne drift besteeeden
Om uw belangen te volvoeren, én myne eeden.
Ik kon gelyk gy weet, ook zonder zonde, óf schand,
U doen ontbeeren die doorluchtige ófferhand.
Augustus de oppermagt, én 't heerschen zich ontslaande,

Nam wég dat oogenblik de réden dien die men waande
Te hébben tot zijn'dood, dan waaren straks verspreid
De saam gezwoorene, én uwe haat misleid.
Uw opzét was mislukt zyn ziele, reeds aan 't schroomen,
Héb ik hérstéld, op dat hy dit niet zoude ontkómen;
En ik héb, om hém u te óff'ren, hém gekroondt.

EMILIA.
Om hém my te óff'ren, die gy wilt dat word verschoont
Door my? verraâr, gy wilt dat ik uw' hand wéêr houde,
Dat hy nóch leeve, én ik hém minne! dat ik zoude
De buit zyn voor die hém durft spaaren; én een loon
Verstrékken voor uw raad, die hém vést in zyn troon.

CINNA.
Ay, doem my niet, had ik die raad hém niet gegeeven,
Zo had gy héden geen vermoogen op zyn leeven;
En ondanks zyne gonst zo geeve ik myn bedryf
Aan liéfde op, én wil dat hy stérve, of aan u blyf
Verpligt voor 't leeven; ai gedoog dat kleene téken
Van myne érkéntenis, door pligt in my ontsteeken.
Terwyl ik wénsch, Mevrouw, dat gy uw' toorn verwint,
En hém beminnen moogt, gelyk hy u bemint.
Een deugdelyke ziel zal zich naauwkeurig wachten,
Dat iemand haar mét récht kan voor ondankbaar achten,
Of ontrouw; ja zy haat de schande, schoon zy wéêr
Geluk geeft, én wil niets ten kósten van haare eer.

EMILIA.
'k Stél roem in zulk een schande, én acht verraderye
Eene éd'le zaak omtrént een snoode dwinglandye;
En als men daar door stuit de Bronaar onzer smart,
Zo is 't ondankbaarst het meest édelmoedig hart,

CINNA.
Gy noemt al deugd, 't geen u uw' haat bréngt in den znn.

EMILIA.
Ik noem zulks deugden, waerd aan eene Romein inne

CINNA.
Eenwaar Romein, mevrouw....

EMILIA.
Durft alles om te doôn
Een die hém dienstbaar houdt; én zal veel meer de hoon
Van slaaf te zyn geacht, als zélf het stérven vreezen.

CINNA.
Slaaf van Augustus is mét eere slaaf te weezen:
Wy zien de kóningen, mêvrouw, vaak op een rey
Verzoeken hulp én gonst van slaven, zo als wy.
Hy doet der kóningen grootachting voor ons zwichten.
Hy geeft ons magt, na ons begeeren, haar te richten.
Wy van hun schattingen verrykt, zien ons bevryd
Van 't slaafsche juk het geen de grootste kóning lyd.

EMILIA.
Onwaarde grootsheid, daar gy my van durft vermaanen
Verhévener te zyn als kóning, doet u waanen.
Nóch iets te weezen; zég, wat kóning, uit wat ryk
Des waerelds, zo verwaand, die zich in magt gelyk
Mét een Roomsch burgeracht. Antonius, in minne
Zich zelf vergeetende om een vreemde koninginne,
Trok daar door waerdig op zyn hals onze aller haat.
De kóning Attalus, die van de gansche raad
Van Roomen zich mét récht de vrygemaakte noemde,
Toen hém heel Azién alléén haar kóning roemde
Te zyn, heeft hy zyn kroon meer als die naam gëacht;
Gedénk aan de uwe dan, hou haare waerde in kracht;
En zynde in éd'le moed een waar Romein gebooren,
Weet dat de Hémel hen alléén maar heeft beschooren
't Gebi^en der vorsten, én om zonder Heer te zyn.

CINNA.
De Hémel heeft ons klaar doen blyken, niet in schyn
Dat hy de ondankb're straft, én moorders nooit bezinde,
Wat dat men ook volvoere, óf zich des onderwinde.
Als hy een troon verhéft zo wreekt hy zyne val;
En voegt zich by de geen die hy verhoogd, ja zal
Lang mét de straf, die in het einde tréft, hem dreigen;
Maar komt hy tot de slag, zo is 't den bliksem eigen
Te straffen die de val troon veroorzaakt heeft.

EMILIA.
Zég eer, dat gy u aan de dwingland óvergeeft,
Als dat gy stéllen zoud de bliksem om te straffen,
Die hier tierannen op der aard hun loon verschafsen.
Ik spreek u des niet meer, ga, dien deidwinglandy,
En geef u óver aan een lasse slaverny.
En op dat gy gerust moogt stéllen uw geweeten,
Kuntge uw' geboorte, én 't loon voor zyne dood vergeeten.
Ik zal myn zélf voldoen, én zonder uwe hand
Wél wreeken konnen, én myn vader, én myn land.
Ik had alreeds die eer door 's dwinglands dood verkreegen;
Maar liefde kante zich met alle kracht hier tegen,
Die deed me uw' wil alleen involgen, én tót nu
My zorgen voor myn lyf, alléén ter gonst van u.
In dien ik in het hóf had na zyn lyf gedongen,
Ik was gesneuveld, van zyn wacht rondom besprongen;
En door myn dood waart gy ook uw' gevangen kwyt.
De liefde hield me, om u, in 't leeven; én, ô spyt!
Ik héb vergeefs gewilt my voor uw' min be waaren,
Op dat ge u myner waard zoud maaken door gevaaren.
Vergeef 't my, groote Goôn! bén ik bedroogen, door
Myn waan, toen ik voor my Pompéus neef verkoor;
Zo myne geest zich liet door valsche schyn verleiden,
En van dat édel bloed geen slaaf kon onderscheiden.
Ik min u échter, wie ge ook wezen moogt: indien
Ik myne min wil voor des Keizers leeven biên,
Daar zullen duizenden my hunne hulp toe leenen,
Zo ik na zyne dood my wil mét haar vereenen.
Maar dénk niet, dat my ooit een ander zo verwérf.
Leef voor uw dwingeland, terwyl ik de uwe stérf.
Ik zal myn dagen mét de zyne haast verkorten;
Terwyl uw' lafheid niet, door 't bloed van hem te storten.
Durft myner waerdig zyn. Kom, zie my in zyn bloed
En 't myne baden mét een onverschrokken moed;
My stérven van de deugd zerzéld; én stervénd zéggen
Tot u, wanneer ik my, vernoegd, zal nederleggen,
Beschuldig 't noodlot niet, gy zyt het die myn dood

Veroorzaakt hébt, ik ga tén graave, daar myn groot
Gemoed door u toe is gedoemd, én daar na 't leeven
Ik de eer méê draagen zal die ik u dacht te geeven.
Ik stérve, én héb myn land bevryd, myn wraak volbragt,
Maar leefde de uwe nóch had gy het goed gedacht.

CINNA.
't Is wél, gy wilt het, 'k zal het stuk niet laaten steeken;
'k Zal Romens slaverny, én uwen vader wreeken.
Ik zal Augustus 't loon voor zyne dwinglandy
Beschikken; maar hy is min dwingeland, als gy.
Rooft hy ons na zyn wil ons goed, ons lyf, én vrouwen,
Hy heeft de ziel nóch vry van zulk een juk gehouwen.
Maar de al te wreede magt van uwe schoonheid, dwingt
Zélf ziel, én wil dat niets uw slaverny ontspringt.
Gy doet my pryzen 't geen gewis my zal onteeren.
Gy doet my haaten mét gewéld myn ziels begeeren;
Gy doet, gy doet me een bloed verstorten, daar ik 't myn',
Wél duizendmaalen aan verschuldigd meen te zyn.
Gy wilt het, ik volvoer 't, myn woord is wég gegeeven;
Maar, als het is volbragt, zal déze hand het leeven
Uws minnaars óff'ren aan des Keizers éd'le geest,
En toonen dat myn kwaad gedwongen is ge weest.
Ik zal door déze daad, my van uw' wraak befchooren,
Myne eer hérstellen, alzo haast alsze is verlooren.
Vaar wél.

Vyfde tooneel.

EMILIA, FULVIA.

FULVIA.
GY hébt zyn ziel in wanhoop reeds gebragt.

EMILIA.
Dat hy my niet beminne, of zyne pligt betracht.

FULVIA.
Hy zal, ten kósten van zyn lyf, gehoorzaam weezen:
Gy schreit.

EMILIA.
Vólg hém terstond; ach! ik begin te vreezen.
Ach! Fulvia, hébt gy médoogen met myn smart,
Wisch hém tóch dat besluit van stérven uit het hart.
Zee hém....

FULVIA,
Dat gy ter gonst van hém de vórst laat leeven?

EMILIA.
Die wét was aan myn haat te lastig voorgeschreeven.

FULVIA.
Wat dan?

EMILIA.
Dat hy de wraak volvoer aan de aardstieran,
En my, óf wél de dood daar na verkiezen kan.

Einde van 't Derde Bedryf.

Vierde bedryf.

Eerste tooneel.

AUGUSTUS, EUFÓRBUS, POLIKLÉTUS. Gevólg van Lyfwacht.

AUGUSTUS.
'T is ongeloofelyk, Eufórbus.

EUFÓRBUS.
Zonder beeven,
Myn Heer, kan ik 't verraad u niet te kennen geeven,
Wie kan begrypen zulk een aanslag, zo verwoed,
Waar van 't gedénken zélf een ieder schrikken doet.

AUGUSTUS.
Hoe! Cinna? Maximus? myn allerwaerdste vrienden;
Die twé, die 'k dacht dat myn' hoog achtinge verdienden?
Die ik myn hart ontsloot, én die ik te gelyk
Verzag met de édelste bedieningen van 't ryk,
Na dat ik myne magt, én 't ryk stélde in hunn' handen,
Besluitenze om myn bloed, myn leeven aan te randen?
Dóch Maximus, die ziet zyn kwaad, én geeft getrouw
My kundschap, én hy toont in 't hart een waar berouw.
Maar, Cinna?

EUFÓRBUS.
Cinna gaat zich in zy woede styven:
Onaangezien uw' gunst wil hy hartnékkig blyven.
Hy, hy bestryd de deugd; waar door het eedgespan,
Een wroeging voelt in 't bloed; zo veel noch als hy kan,
En ondanks de affchrik, die 't berouw in hén komt voeden,
Zo styft hy meer én meer hun wankele gemoeden.

AUGUSTUS.
Hoe! hy! hy styft hun moed! hy is 't, die 't ryk verdeeld?
O allersnoodste ménsch die de aarde ooit heeft geteeld!
Verraad! dat uit de helle uwe oorsprong hébt genoomen!
O! al te wreede slag! die my zoude óverkomen
Van zulk een waerde hand. Hoe! Cinna, gy verraad

Augustus! groote Góôn! Hoor Poliklétus.

POLIKLÉTUS.
Laat
Dit op my staan, myn Heer, 'k zal uw' gebóôn volbréngen.

AUGUSTUS.
Zég dat Erastus, want myn gonst wil zulks gehéngen
Hier Maximus terstond ga haalen; op dat hy
Vergiffenis ontfang voor zyn bestaan, van my.

EUFÓRBUS.
Hy oordeelde al te groot het kwaad door hém bedreeven,
En kon niet hoopen dat gy 't immer zond vergeeven:
Want zo hy van het Hóf weerkeerend, my ontmoet
Mét de oogen vliegende; Het weezén heel verwoed,
Het hart vol zuchten, én de mond niet doende als klaagen
Vervloekte hy dit eedgespan, én zyne dagen;
En hy herhaalt my hoe het alles was bestéld,
Gelyk ik u, myn Heer, zo éven heb vertéld,
Met stréng bevél om dit aan u bekend te maaken;
En voegt er by; zég hém, hoe gy my ziet geraaken
Aan myne straf; 'k bén niet onweetend van myn schuld,
Daar op stort hy zich zélf, geparst van ongeduld,
Van bóven néder in de tyber, daar, der stroomen
Gez wiudheid, én de nacht my 't óvrig heeft benoomen
Van 't droevig einde van zyn leeven,

ANGUSTUS.
Zyne geest
Is door een' wroeging al te zwaar gedrukt geweest;
En heeft zich zélf de smaak van myne gonst doen missen.
Wat misdaad, die 't berouw by my niet uit kan wissen?
Maar wyl hy aan zich zélf heeft myne gonst ontzeid,
Zo ga, zorg voor 't gevólg, én stel in zekerheid
De trouwe Eufórbus, wylwe op zyne opréchtheid bouwen.

Twede tooneel.

AUGUSTUS.
Aan wien, ô groote Góôn! zal ik voortaan vertrouwen,
't Geheim myns harten, én de zórge voor myn bloed?
Hérneem de magt die gy my hier bezitten doet,
Zo ze onderdaanen geeft om vrinden my te ontrooven,
En de opperheerschappy; zulks van het lót daar bóven
Beschooren is, dat al haar wéldaân niet als haat
Ver wékken, én zy door uw' straf heid tot een staat
Gedoemd is, om al hier geen vrinden te verwérven,
Als die, door u gehard haar zoeken te bedérven.
Niets is hier zéker meer voor haar; die 't al vermag,
Moet alle vreezen in het opperste gezag.
Oktavianus keer eens in u zélfs, én 't maaken
Van zulk een rédenloos beklag, wil dat vry staaken.
Hoe? wilt gy dat men u zou spaaren, die in 't woên
Niets hébt gespaar? gedék, gedénk eens aan de vloên
Van bloed, waar in uwe arm zich wiesch, daar gy de vélden
Van Macedonien mê hébt gevérwd; wat Hélden
Gesneuveld zyn, én bloed door 't zwaard gestort, toen gy
Antónius versloegt, én de opperheerschappy
Daar door verkreegt; als ook toen Séxtus wierd verslagen:
Zie eens te rug naar uw' vyandens néderlagen:
Peruzie, mét vólk én al, in bloed versmoord:
Verbeeld eens in uw' geest, na zo veel woede, én moord,
Wie gy in 't driemanschap al hébt beroofd van 't leeven;
Daar gy, beul wordende van de uwe, hébt gedreeven
De moordpriem in het hart van uw leermeester; én
Wat schéld gy nu het lót voor onrechtvaerdig? wén
Gy u we straf ziet door uw eigenv ólk bereiden,
Dat vólk dat zich alleen laat door een voorbeeld leiden,
't Wélk gy hén hébt gestéld 't vólk dat mét alle kracht,
De réchten schénd die gy, gy zélf niet hébt gëacht.
Ja, hun verraad is récht; de Hémel is u tégen.
Verlaat de Scépter, zo als gy die hébt verkreegen

Geef aan de ontrouwe wéêr een ongetrouwe geest;
En duld de ondankb're na dat gy het zyt geweest.
Maar gaat mijn oordeel my dus in de nood begeeven?
Wat dulle razerny is my nóch hy gebleeven,
Die my beschuldigd, én, ô Cinna! u uw kwaad
Vergeeft? u die door snood, én goddeloos verraad,
My de opperheerschappy te houden hébt gedwongen,
Schoon daarom door uw'haat word na myn lyfgedongen,
Hy wraakt myn misdaad, én maakt my misdaadig. Góôn!
Hoe, hy verheft dan een onwéttelyke troon,
Maar om die néder tedoen storten? Hy bedékte
Zyn aanslag door een drift zo onbeschaamd, én strékte
Eeu hinderpaal van 't heyl der staat, om my mét een
Te moorden! én ik zou dat zo vergeeten? neen.
Gy zoud dan leeven in gerustheid, na het krénken
Van myne rust? neen, neen, 'k verrâ mét dit te dénken
My zelve; een die te licht vergeeft, die maakt dat hy
Gehoond wordt; 'k wil het hoofd dier snô verradery,
En médestanders hun geréehte straf verschaffen.
Maar, hoe! gestadig bloed! gestadig nieuwe straffen!
Myn wreedheid is vermoeid, én kan niet stil staan; daar
'k My dacht te doen ontzien vergram ik ieder maar.
Dit Romen kweekt in zich een Hydra, daar door 't kérven
Van een hoofd, duizenden wéêr, om my te bedérven,
Aan groeyen; én de dood van zo veel haaters, stélt
My min verzékerd, als voor heen voor nieuw gewéld.
Oktavinus, dénk geen Brutus aftewachten;
Stérf! maar beroof hén de eer dat zy u zouden slagten.
Stérf! dénk niet dat gy kunt ontvlieden déze nood,
Daar zo veel hélden vast bezweeren uwe dood;
Daar zich de braefste jeugd van Romen schynt te stéllen
In een gemeen belang om u ter néêr te véllen.
Stérf! want dit groote kwaad tóch geen geneezing lyd.
Stérf! wy! men stérven moet, of raaken alles kwyt.
Het weinig leeven daar gy nóch op hébt te hoopen,
Is geensins waerd om dat tót zulk een prys te koopen.

Sterf! maar op 't heerelykst, én blusch, vol roem, en moed,
Uw's leevens fakkel uit in des ondrankb'rens bloed.
Salgt Cinna stervende aan u zetf, voldoe des wreeden
Ontaatde moordlust; maar straft zyne trouwloosheden.
Ja, maak dat dien verraâ, schoon hy u stérven ziet,
Niet tot zyn oogmerk kom, nóch ooit zyn wit beschiet.
Maar, laat ons uit zyn straf ons voordeel liever haalen:
Haat Roome ons laat ons ook van Roomen zeegepraalen.
O Romeren! ô wraak! ô opperheerschappy!
O félle stryd! die ik zo twyfelmoedig ly,
En in al myn besluit my aanstonds maakt verleegen,
Help tóch aan rust een prins, op 't hoogft tót rust geneegen.
Wat vólg ik best van beide, óf waar voor zal ik vliên?
Of laat my stérver, óf gelyk voorheen gebiên.

Darde tooateel.

AUGUSTUS, LIVIA.

AUGUSTUS.
Mêvrouw, ik word verraân, én die my wil doen lyden,
Komt myn standvastigfteid met hartenleed bestryden.
Ach! Cinna! die verraâr....

LIVIA.
Eufórbus heeft me ontdekt,
Gelyk aan u dit stuk, en myne vrees verwékt;
Maar zoud gy hooren na de raad van eene vrouwe?

AUGUSTUS.
Helaas! wat raad, daar ik my toebekewaam vertronwe?

LIVIA.
Myn Heer, uw' strengheid heeft, dóch zonder groote vrucht,
Tot héden toe gemaakt allom een groot gerucht.
Door's and'ren straffe laat zich niemand tóch beweegen.
Salvidiamus deed, in stilheid, opstaan tegen
Uw grootsheid Lepidus; Maréna is daar naar
Gevólgd, toen Cepio; die beide, schoon zy zwaar
Gestraft zyn; en daar door verlooren goed én leeven,
Geen afschrik hebben aan Ignatius gegeeven;

Wiens plaats dat héden wéêr door Cinna word bekleed.
En die van laager staat, én naamen zyn gereed
Om door zo groote daad hun dapperheid te toonen,
Na datge deed vergeefs hun woên mét straf beloonen.
Proef eens op Cinna wat genade, én gunst vermag.
Straf hem alleen door zyn ontroering aan de dag
Te brengen; zoek het nutste in dit geval te wérken;
Zyn straf zou licht het volk aanhitzen, én verstérken,
Daar zyn vergiffenis zal strékken tot uwe eer.
Gy zult hén, die maar door uw' stréngheid meer én meer
Verbitterd worden, door uw' goedheid licht verminnen.
Ik bid, beraâ u wél, in 't geen gy zult beginnen.

AUGUSTUS,
Men óverwin haar dan geheel, verlaaten wy
Dit ryk, dat ons by élk maakt haatl'yk; én daar zy
Om t'zaamenspannen. 'k Héb te veel my laaten leiden
Door uwe raad; spreek des niet meêr, 'k wil my bereiden
Tot afstand van een troon, die my steeds maakt beducht.
Houd op, ô Roomen! datge om uwe vryheid zucht.
Zyt gy door my geboeidt? door my word gy ontslagen;
Ik geeve u wéêr 't gebied dat ik u hadde ontdraagen:
Maar veel geruster, én vergroot in magt én staat
By dat ik 't eerst verkreeg; wilt gy my haaten? haat
My ópentlyk, én laat het zonder veinzen weezen.
Wilt gy my minnen? doe zulks zonder my te vreezen.
Ik bén, als Sylla was, vermoeid van de oppermagt.
En na zyn voorbeeld is 't, dat ik na rusten tracht.

LIVIA.
Ei, wilt u zélven door dat voorbeeld niet verkorten,
Maar vrees dat op u kom het tégendeel te storten.
Dat Gadeloos geluk was geen geluk, indien
Men 't aan een ider zag gelyk aan hém geschiên.

AUGUSTUS.
Is dat voor my te groot, kan ik het niet genieten;
'k Geef dan myn bloed ten prooye aan die het wil vergieten.
Na 't on weer zoek ik eens een haave voor de nood,
En vind'er twé; de rust, óf andersins de dood.

LIVIA.
Hoe! wénscht gy u der vrucht van to veel moeite ontslagen?

AUGUSTUS.
Kan u nóch 't voorwérp van zo veeler haat behaagen?

LIVIA.
Myn Heer, gy dwaalt te vér, én toont in uw beleid,
Veel eer een wanhoop, als een édelmoedigheid.

AUGUSTUS.
Gebiên én vleijen een die wérk maakt van te hoonen,
Zou sléchts myn zwakheid, én niet myne deugden toonen.

LIVIA.
Dat is u zélf gebiên, én dus zét gy in kracht,
Het oeff'nen eener deugd, in Vórsten hoog geacht.

AUGUSTUS.
Gy had my wél beloofd gelyk een vrouw te spreeken,
Gy houd uw woord, Mêvrouw, het is my klaar gebleeken;
Na zo veel vyanden, door my ter néêr ge véldt,
Regeerde ik twintig jaar; 'k weet wat men deugden stélt
Te zyn, de schikkingen, en van wat aart de pligten
Zyn van een Prins om zich in ty den na te richten.
Zyne onderdanen zyn gekwétst door zulk verraad,
Daar aan te dénken wordt een misdaad aan den staat.
Een hoon die aan zyn ryk gedaan word, moet hy wreeken,
Of van zyn ryks gebied voor eeuwig zyn versteken.

LIVIA.
Geloof tóch minder aan uw' driften als gy doet.

AUGUSTUS.
Héb minder zwakheid, óf min staat tucht in 't gemoed.

LIVIA.
Gy hoorde een raad to nut dus niet te wéderstreeven.

AUGUSTUS.
De Hémel zal my raad in 't geen ik doen moet geeven,
Vaar wél, dit 's tyd verspilt.

LIVIA.
'k Verlaat u niet, myn Heer,
Voor dat ge, om myne min, my gunt 't geen ik begeer.

AUGUSTUS.
Uw' zucht tot grootsheid doet u my zo lastig vallen.

LIVIA.
'k Min uw' persoon alleen, uw' staaten niet mét allen.
Maar hy ontvlugtme: ik vólg, én zal hem toonen, dat
Hy door genâ te doen, verzékertstaat, én stad.
Dat zich tot zachtheid én vergeeven te gewénnen,
Is 't schoonsle téken om een waar monarch te kénnen.

Vierde tooneel.

EMILIA, FULVIA.

EMILIA.
Van waar komt my die vreugd'? wat is 't dat zonder Réên
Myn geest myns ondanks, zich zoo stéllen kan te vreên?
't Ontbiên van Cinna by de vórst doet my niets duchten,
Myne oogen weenen niet, myn hart is vry van zuchten,
Als óf ik by myn zélf verzékerd was, dat dit
Uitvallen zou geheel na ons gewénschte wit.
Héb ik al wél verstaan 't bescheid dat gy komt geeven?

FULVIA.
'k Bragt hém zo vér, dat hy zou zórgen voor zyn leeven;
En trok hém hérwaards aan, veel zachter, meêr bedaard,
Om nóch te zien, óf gy niet te óverwinnen waart,
'k Verheugde my, wanneer hém Polikleet kwam naaken;
Die altyd 's Keizers wil het vólk bekendt komt maaken;
En heeft hem, zonder zyn gevolg, in stilheid in 't
Paleis gebragt, daar zich de Vórst ontsteld bevind.
De réden weet men niet, élk is van een verscheiden
Gevoelen; dóch men hoort van alle meest verbreiden,
Dat Cézar eene zaak van groot gewigt heeft, daar
Hy zich mét Cinna op beraaden wilde; maar
Het geen my meest ontroerd, was dat in 't hérwaards wenden,
Ik hoorde mompelen, hoe dat twé onbekénden
Zich van Evander stil verzékerd hadden, dat
Eufórbus op het Hóf is vast gehouden; wat
De réden daar van is, dat schynt men niet te weeten;

En van zyn heer word zélfs iets wonders uitgekreeten.
Men spreekt, als óf hy is van wanhoop aangetast;
'k Hoor van de Tyber, van het water, maar waar 't vast
Of 't recht bescheid is kanmen nóch niet zéker hooren.

EMILIA.
Wat vreeze of wanhoop dat ook myne rust komt stooren.
Myn moedig hart acht zulks niet waerd, dat het zyn staat
Daarom beklaagen zou; ô neen, maar 's Hémels raad
Daar in gestort, smeed steeds een wonderlyk gevoelen
Gansch strydig mét het geen, daar 't op behoort te doelen.
Een yd'le schrik ontroerd my somtyts; dóch myn hart
Wanneer ha sidd'ren moest gevoelt wéêr geene smart.
'k Versta u, groote Goôn, uw' goedheên, die wy eeren,
En willen niet dat wy onze eer in 't minste deeren;
En van my weerende, geklag, geween, gezucht,
Verstérkken zy myn hart, in spyt der ongenucht.
Gy wild dan dat ik mét die moed myn dood zal vinden,
Die my zo heerlyk een daed doet onderwinden;
En ik wil sterven zo gy 't schikken zult, ja stout
Vergaan in de aanslag dar gy my in staande houd.
O ziel myns vaders! én ô vryheid van dit Roomen?
Ik héb van myne zy het alles ondernoomen.
'k Héb tégens uw tieran zyn vrinden op doen staan;
En meer voor u, als ik eershalven mogt, gedaan.
Is my myn wit gemist, myn eer is des niet minder;
En strékt dit voorval my in myne wraak tot hinder,
Zo zal ik my by u vervoegen; maar van moed
En gramschap rookende; 'k zal heerlyk door myn bloed
My maken uwer waard; op datge in zulke looten,
Erként der Hélden aart, waar uyt wy zyn gesprooten.

Vyfde tooneel.

MAXINUS, EMILIA, FULVIA.

EMILIA.
Maar, Maximus, hoe! zie ik u? zyt gy niet dood?

MAXIMUS.
Eufórbus heeft de Vórst bedroogen, dóch door nood;
Zich vast ziende, en 't verraad ontdékt, heeft hy myn stérven
Verdicht, op dat men my niet méde zou bederven

EMILIA.
Wat word van Cinna al gezegt?

MAXIMUS.
Zyn meeste leed
Is dat de Keizer uw' geheimenissen weet;
Hy loogcheud het, en wil, vergeefs, hém anders toonen.
Evander heeft dit om zyn meester te verschoonen
Ootdékt; en door de last des Keizers komt men om
U te verzek'ren.

EMILIA.
Wél. waar wacht men na? Hy kom:
Ik vólg hem, én 't verdriet my laager hier te beiden.

MAXIMUS.
Hy wacht u in myn huys, om u met hém te leiden.

EMILIA.
Hy wacht my in uw huis?

MAXIMUS.
Dit overvalt u; maar
Lét met wat zórg de Góôn u redden uit 't gevaar.
't Is een van 't eedgespan die mét ons wil gaan vlugten.
Men neem de tyd in acht eer dat ons staat te dachten
Voor hun vervolging. Kom, het Schip waar mê dat wy
Vertrékken zullen, légt al zeil rê.

EMILIA.
Ként ge my?

En weet gy wie ik bén?

MAXIMUS.
Ik stél al myn vermoogen
Ter gonst van Cinna in het wérk; en door dit poogen
Zoek ik te trekken uit deez'ramp, én droeffenis,
De waerdste hélft die ons nóch van hém óv'rig is
Prinsés, ei bergen we ons, én vlieden wy uit Romen
Om moediger daar na den vyand op te komen
En hém te wreeken.

EMILIA.
Neen, ô neen, 't is Cinna die
Men in zyn ongeluk moet vólgen, én men zie
Nóch denk op geene wraak om hém niet te óverleeven;
Wie dat na zyn verlies zich zélven voelt gedreeven
Om 't lyf te bergen, is hét leeven niet meêr waard.

MAXIMUS.
Wat blinde wanhoóp maakt, Prinsés, u zo ontaard?
O Góôn! is zulk een ziel zo haast ter néêr geslagen!
Dat edelmoedig hart kan niet wéêrstaan de vlaagen
En eerste stórmen van 't geval, maar word verheerd.
Hérroep, hérroep de deugd voorheen in u geëerd.
Kom, ópen uw gezigt, wilt Maximus aanschouwen,
En, kennende, hém voor een and're Cinna houwen.
De Góden geeven u in hém die minnaar wéêr.
Die gy verliest; en wyl de vrindschap ons wel eêr
Maar eene ziel had toegeschikt, zo stél uw' zinnen
Om 't voorwerp van uw' vlam in zulk een vrind te minnen.
Hy zal mét al zo sterk een min verdienen 't loon...

EMILIA.
Gy durft my minnen, en niet stérven? groote Góôn!
Uw oogmerk vliegt te hoog, maar watge ook moogt begeeren,
Maak dat men waerdig u daar mede moog vereeren
Hou op, van laf te ontvliên zo heerelyk een dood;
Of van my aan te biên een hart, zo zwak in nood.
Maak dat ik uwe deugd, en grootscheên moog benyden;

En, u niet konnende beminnen, médelyden
Mét u moog hébben. toon de dappere yver van
Een waar Romein; én maak, indien myn hart niet kan
Gelyk 't behoort, dat gy moogt waardig zyn myn traanen.
Hoe! komt de vrindschap, diegy Cinna draagt, u maanen
Om moedig in zyn plaats tetreden? én waant gy
Dar zulks bestaat in zyn meest'res mét vleyery
Tc onthaalen? leer van my wat pligt gy moet betrachten;
En geeftme een voorbeeld, óf wil zulks van my ver wachten.

MAXIMUS.
De droefheyd die gy voelt verzwaart vast méê en méêr

EMILIA.
En de uwe, 't uwergonst, bedriegt u al te zeer.
Gy spreekt van moediger 't wérk namaals te beginnen.
En in uw' grootste ramp begintge, ô spyt! te minnen.

MAXIMUS.
Myn liefde in haar geboorte is wonderlyk van zin:
Het is uw' minnaar, En myn vrind, die 'k in u min;
En van die zélve vlam, waar van hy overwonnen....

EMILIA.
Gy zégt my al te veel, dat ik nóch niet zou konnen
Begrypen uw gepeins; myn ongeval heeft my
Wél overvallen, maar nóch niet ontroerd! weet vry
Dat myne wanhoop my geensins én zal verblinden.
Myn' deugd zal nimmer iets, dat haar verzétte vinden.
En 'k zie, myns ondanks, méêr als ik wél wensch te zien.

MAXIMUS.
Hoe? bén ik u verdacht van ontrouw, door dit vliên
U voor te stéllen?

EMILIA.
Ja. gy zyt het, wyl uw térgen
My deez bekéntenis in 't einde komt te vérgen.
't Bestéllen onzer vlugt is al te wél beleid
Om niet beducht te zyn voor uwe trouwloosheid.
De Hémel was wel mild in wond'ren, zo ze ons't vlieden
Had, zonderuw beleid, zo veilig komen bieden.

Vli zonder my, uw' min doet u hier geene vrucht.

MAXIMUS.
Gy zégt my al te veel.

EMILIA.
'k Bén voor nóch meer beducht.
Vrees échter niet dat ge in my zult uw' hoonster vinden;
Maar hoop ook niet my door uw'valscheid te verblinden:
En strékt ha u een hoon dat ik u niet vertrouw,
Kom, stérf met my, op dat ik u ontschuldig houw.

MAXIMUS.
Leer, schoone Emilia, én dat uw slaaf verwonnen....

EMILIA.
'k Zal u gehoor, maar in des Keizers by zyn, gonnen,
Kom, gaan wy, Fulvia.

Zesde tooneel.

MAXIMUS.
Wanhoopende, verzét,
En waerd, zo ik 't ooit was, dier weig'ridg, én belet,
Wat zult gy Maximus? en wélke zyn de straffen,
Die uwe deugd zal aan uw snood bedróg verschaffen.
Geen yd'le hoop moet u meer streelen. Zy gaat heen
Om, stérvende, de vórst de gantsche zaak te ontléên:
En haare dood zal op het wreektooneel, voor de oogen
Van ieder, haare roem, én uwe schand vertoogen;
Ja den nakomeling nalaaten, bitt're spyt!
't Eerloos geheugen van uwe ontrouw, voor altyd,
Iu ééne dag, hebt gy, van valscheid óverlaaden,
Uw Keizer, uwen vrind, en uw' meestres verraaden:
Daar gy van zo veel rechts, geschouden op één dag,
En twee verliefdens bloed den dwingland met een' slag
Gëófferd, niets én wint als razerny, én schanden
Die eene wroeging in uw grootsch gemoed doen brauden.
Eufórbus, dit 's de vrucht van uwe raad; maar kan
Men meer verwachten van zo laag gebooren man?
Een vry gemaakte zal steeds slaaf in 't harte weezen.

Verwisselt hy van staat, zyn ziel blyft als voordeezen;
En de nw', nóch dienstbaar, zelfs in zyne vryheid, heeft
Niets dat ons tékens van eene édele inborst geeft.
Een ongerechte magt hebt gy me in 't wérk doen stellen:
Gy hebt my de eere van myn stam doen nédervellen
Myn hart weerstond u, maar gy hebt zo lang gestrên
Tot uwe schélmery myn deugden had vertrêen.
Dit kóst my 't leeven, dit komt my myne eer ontrooven;
Eu nóch verdiende ik meer, toen ik u ging gelooven.
Maar 't Gódendom zal my wéêr toestaan, dat, tót loon,
Ik u opóffer aan die minnaars, élk ten toon.
En ik verzéker my, in spyt van 't kwaad bedreeven,
Dat ik haer zuiver zal myn bloed ten óffer geeven;
Indien in 't uw', mvn arm, met récht zo fel gestoord,
My zuivert van het kwaad, dat ik u héb gehoord.

Einde van het Vterde Bedryf.

Vyfde bedryf.

Eerste tooneel.

AUGUSTUS, CINNA.

AUGUSTUS.
Neem hier uw' plaats, én wil voor alle ding betrachten,
De wét die ik u geef te houden in geslachten.
Verstoor my niet, maar leen in stilte uwe ooren aan
Het geene dat gy znlt uit myne mond verstaan.
Bedwing uw' tong; en zo dit zwygen in't ontstéllen
U hart mogt vallen, wilt u daarom geensins kwéllen.
Gy kunt daar na my wéêr, vernoeg myn hiersléchts in,
Op alles, wat hy wilt antwoorden na uw' zin,

CINNA.
'k Zal u gehoorzaam zyn, myn Heer.

AUGUSTUS.
Gy moogt vertrouwen
Zo gy me uw woord houd, dat ik 't myne u ook zal houwen
Gy, Cinna, leeft; maar die u 't leeven gaven, zyn
De vyanden geweest myns vaders, én de my:
Gy zyt gebooren zélf in hunne légerwallen;
En toen gy na hun dood waard in myn magt gevallen
Heeft haare vyandschap, van jongs u in geplant,
U tégens my gestéld de wapenen terhand.
Gy waard myn vyand al eer gy nóch waard gebooren;
Gy kénde my noch pas, óf hébt me uw' haar gezwooren;
En de genégenheyd heeft nooit in u verzaakt
Het bloed waar door gy tót myn zyand zyt gemaakt.
Zo veel gy kost hébt gy my blyk daar van gegeeven;
Maar 'k zócht myn wraak nooit, als in u te laaten leeven.
'k Maakte u gevangen; maar was niet, als ieder weet,
Myn Hof uw' kérker, én myn goedheid al uw leed
'k hérstélde u in het goed uws vaders; 'k heb, geneegen,
U, uyt de roof op Vorst Antonius verkreegen,
Verrykt; én was daar na, in wat gelégenheid

Het weezen mogt voor u tót weldoen steeds bereid.
Wat waardighéden daar gy wénschte méê te pronken,
Ik hébze u, zonder moeite, én zorge, straks geschonken
'k Heb u gestéld, voor hen wiens vrienden dat voorheen
Ik in myn léger zag de grooste staat bekleên.
Die my ten kósten van hun bloed dit ryk verwurven,
En in 't beschérmen van myn leeven zyn gesturven.
'k Héb eind'lyk zo mét u geleefd, tot deeze tyd,
Dat de overwinnaar heeft 's verwonnens heil benyd.
Wanneer de Hémel my ook in myne ongelukken
Beprooven wilde, én my Mesénas kwam te ontrukken,
Stelde ik u in zyn' plaats, 'k héb my van u gediend,
En maakt u na zyn dood myn trouwste, en waardste vriend;
Wanneer nóch déze dag myn ziel zich vond in lyden,
Eu trachte om my, kou 't zyn, van 't heerschen te bevryden,
Héb ik mét Maximus, én u my des beraân;
En uwe raad gevólgd, de zyne laaten staan.
'k Héb u Emilia gegeeven, die met réden
Is waard aalléén van gantsch Itaalien aangebéden
Te worden; ik heb haar voorzien mét zo veel schat,
Dat ik, u kroonende, u veel min gegeeven had.
Gy weet het, Cinna, zo veel heil, én eer, genooten,
Kon nimmer zyn uit uw' geheugenis verstooten,
Maar 't geen ik niet begryp, is dat gy, wélk een hoon!
Dit alles weet, én my, ô Cinna! noch wilt doôn.

CINNA.
Hoe! ik, myn Heer? zou dan myn ziel zich zélfvermeeten
Dit schélmstuk uit.....

AUGUSTUS.
Hébt ge uw' beloften reeds vergeeten?
Zit neêr, heb 't noch niet al gezégt; gy moogt daar naar
U zélve ontschuldigen, indien gy 't doen kont; maar
Hoor nu nóch eerst, én maakme uw woord niet wéêr te breeken.
Gy wiltme morgen op het Kapitool doorsteeken,
In 't oft'ren; uwe haed, tót réken van de moor,

Moet my daar voor 't altaar de slag toebréngen; voort
Zal de eene hélft uws vólks de poorten gaan bezetten;
Mét de and're hélft zult gy de ruitery belétten.
Zeg, bén ik wel bericht, of is 't een valsch vermôens?
Moet ik de moorders die dit mét u zullen doen
U noemen? Prokulus, Pomponius, benéven
Marsel, én Lénas, van een zélfde drift gedreeven
Met Plautus, Glabrion, Virginianis, en
Albinus, Autilus, én Icilus; ik kén
Hén alle; Maximus, die ik het meest vertrouwde
Naast u, en op wien ik myn staat ten deele bouwde;
De rést is my niet waerd de eer dat ik hunne naam
Zou noemen; vólk, beként door hunne kwaade faam,
Van zwaare schulden, én misdaaden óverwonnen,
Die 't stréng gerecht ontzien, en niet zien dat te konnen,
't En zy het Keizerryk word omgekeerd ontgaan;
Ja, die niet kunnen, zodat niet haast vólgt, bestaan.
Nu ziet ge, en zwygt; meer door ontroerenis bedwongen
Als door gehoorzaamheid. Als ik door u besprongen,
En in de témpel naar uw' zin was omgebragt,
Wat waart gy dan? wélk is het wit daar gy na tracht?
Is tót bevryding van uw land uw staal gesleepen?
Na ik noch héden uw' staat kunde héb begreepen,
Zo hangt haar welvaard aan 't eenhoofdige gezag.
Aan een die alles, wat hém nodig dunkt, vermag.
Was 't haare vryheid die u hier toe had bewoogen?
Gy had, toen ik haar die wou geeven, dat niet poogen
Te weeren; maar die aan geuomen voor de staat,
En daar niet na getracht door góddeloos verraad.
Wat is uw oogmérk? wiltge in myne plaats regeeren?
Ik zie het heil der staat in droeve ramp verkeeren,
Indien ge in Romen geen belétzel vind als my
Om daar te krygen in uw' hand de heerichappy;
Indien haar noodlót, maar zo vérre is te beklaagen
Dat gy alleen na my zyt waerd de staf te draagen,
En niemand béter, na myn dood, het Roomsch gebied
Bestieren zoude, als gy; zie toe, bedrieg u niet.

Leer u récht kennen; wil eens in u zélven keeren
In Romen zier gy u beminnen, vieren, eeren:
Elk heeft ontzag voor u en óffert u in stilt'
Zyn gunst. Uw' magt is groot, gy kunt al wat gy wilt.
Maar gy zoud zelf in die u haaten, médelyden
Verwékken, liet ik eens uw' waerde voor u stryden.
Ontkén dit eens, én zie eens wat gy waerd zyt, noem
My uwe deugden eens, uw' werken, uwe roem.
Wat dat in u my moet behaagen? wélke daaden
U, bóven het gemeen, voorzien men lauwer bladen?
Myn gunst is al uw'roem, ze is oorzaak uwer magt;
Zy onderschraagt de staat daar in ze u heeft gebragt.
Zy word, niet uw perzoon, van ieder aangebéden.
Uw' staat, en grootemagt lag, zonder haar, vertreeden;
En ik behoefde om u wéêr in een lager stand
Te stéllen, u alleen te onttrékken myne hand;
Maar 'k wil my liever aan u we afgunst óvergeeven,
Gebie, indien gy kun, ten kóste van myn leeven.
Maar durft gy waanen dat Servilius geslacht,
De Fabien, én zo veel stammen, hoog geacht,
Die door hun groote daân ons dagelyks verklaaren
De Hélden van hun bloed zo heerlyk te évenaaren;
Dat hunne fierheid zou gedoogen u te zien?
En dat ge op Romens troon zoud óver haar gebiên!
Spreek, spreek, nu is het tyd.

CINNA.

'K beken verzét te weezen:
Niet dat uw' grarnschap, óf myn dood my kan doen vreezen?
Gy ziet my peinzen, want ik zie ik bén vetrâan.
Ik zoek, maar vind hém niet die my dir heeft gedaan,
Dóch myne ziel houd zich te lang voor u beslooten.
'k Ben een Romein, én uit Pompëus bloed gesprooten;
De Vader, én twe Zoons, zo trouweloos vermoord,
Zyn niet door Cézars dood gewrooken, als 't behoord.
Zie daar, dat 's de corzaak van zo stout een onderwinden;
En wyl myn daad zyn straf moet in uw'wreedheid vinden,

Verwacht vaa my geen laf berouw van deeze daad,
Geen schandig zuchten, óf weklagen om myn staat.
't Lót is u gunstiger als my, het valt my tégen;
'k Weet wat ik héb gedaan, én u staat te overweegen:
De volgende eeuwen meet gy leeren door myn straf,
En myne dood is nut tot rust van uwe staf.

AUGUSTUS.
Hoe, Cinna! durft gy my noch voor myn oog trótzeeren;
En kroontge uw' misdaad, vér van dan ge u zoud verweeren?
Zienwe óf gy blyven zult standvastig tót het end.
Gy weet uw' schuld aan my, én wat my is beként:
Des, wat de straf belangt, ga mét u zélfs te raade.

Twede tooneel.

AUGUSTUS, EMILIA, LIVIA, CINNA, FULIVIA.

LIVIA.
MYn Heer, gy kentze nóch niet alle die aan 't kwaade
Deelachtig zyn. Zie hier ook uwe Eamilia.

CINNA.
Zy is het zélve, ô Góôn!

AUGUSTUS.
Gy ook, myn Dóchter?

EMILIA.
Ja,
Al wat hy heeft gedaan, was om my te behaagen.
Ik bén er de oorzaak van, én 't loon voor dat belaagen.

AUGUSTUS.
Hoe, heeft de liefde dan, die ik eerst héden in
Uw' hart gekweekt héb, reeds zo vér verhard uw' zin,
Dat gy zoud willen door uw' dood hem 't leeven bérgen?
Dat is van uwe ziel te haast die driften vérgen.
Dat is te haast bemind een minnaar die 'k u gaf.

EMILIA.
Die liefde, die my hier ten doel stélt aan uw' straf,
En is geen schielyk wérk, myn Heer, noch uw' geb óden,
En waren om die vlam te stichten niet van nooden,

Zy heeft voor langer als vier jaaren al geblaakt;
Maar hoe ik hém beminde, én hy zich vond geraakt
Van liefde, een stérke haat stélde aan ons beide wétten,
En kwam voor altyd hém zyn hoop op my belétten.
Zo eerst myns vaders wraak niet was volvoerd, ik deed
Hém dit bezweeren; hyzóchtvrienden, die gereed,
Déze aanslag waagden; maar de Hémel heeft verbrooken
De uitvoering, én de hoop van my te zien gewrooken.
Nu kom ik u, myn Heer, aanbién eene ófferhand
Niet om door myne dood hém 't lyf te bérgen; want
Zyn dood is na 't bestaan van déze daad réchtvaerdig.
Ontschuldiging in zulk een misdaad is niet waerdig
Gehoord te zyn; én 't geen my hier bréngt, is alleen
Op dat ik stérvende, in zyn by zyn, na benéên
Moog daalen, én aldaar myn vadet tégentreeden

AUGUSTUS.
Tót hoe lang zult gy nóch, ô Góôn! én om wat réden
My komen in myn huis bestórmen? Julia
Verjoeg ik van my om haare ontucht; 'k héb daar na,
Uit liefde, Emilia in haare plaats verhéven;
Maar ik vind haar als de eerste onwaard daar in te leeven.
De een roofde my myne eer, én de and're tracht myn
Te storten, éven zeer beide in hun drift verwoed,
Daat de eene onkuisch was, wil my de andere vermoorden bloed.
Myn' gunsten, dóchrer die 'k u héb gedaan, behoorden
Die niet een béter loon, als dit, van u te ontfaân?

EMILIA.
Myn vader had aan u nóch ruim zo veel gedaan.

AUGUSTUS.
Dénk, met wat liefde ik u gezócht héb op te kweeken.

EMILIA.
In uwe opvoeding heeft hy u nooit minder téken
Van zyn genegenheid betoont; hy, in die tyd,
Was uw leermeester, daar gy beul geworden zyt
Van hém; dus hébt gy my de wég tot woên geweezen,
Dóch met dit onderscheid, uw' staatzucht op gereezen

Heef mynen vader zich geófferd, daar ik word
Door een' geréchet toorn in myn gemoed gepord
Om aan zyn zuiver bloed u wéderom te slagten.

LIVIA.
Houd op, Emilia, Hérroep in nw' geslachten,
Dat hy de wéldaân van uw' vader al te wél
U heef betaald; Zyn' dood, die door 't geheugen fél
Uw' toorne ontsteekt moet ge aan Oktavianus wyten,
Maar niet den Keîzer; wil daarom u béter kwyten.
De Hémel zuyvert ons, als ze ons de Scépter geeft
Van alles, wat men, om daar aan te raaken, heeft
In 't wérk gestéld; want als zyn gonst ons komt te zétten
In die geduchte staat mag niemand ons belétten.
't Voorgaande word verklaard voor wéttig, én het geen
Toekomende is slaat vry: wie immer kan bekleên
Die groote heerschappy hoeft voor geen schuld te vreezen.
Hy zal onschéudbaar in al zyne daaden weezen.
Wat hy ook heeft gedaan, óf doet, wy zyn hem goed
En bloed verschuldigd; én nooit hébt gy, hoe verwoed
Hy zyn moog, eenig récht op 's keizers goed of schatten.

EMILIA.
In myne réde, die gy hoorde, én kunt bevatten,
Sprak ik sléchs om hém te verbitt'ren, niet om my
Voor hém te ontschuldigen van myn verradery.
Straf dan de schuldigen, én wil hun moed bedwingen,
Die maaken, tót uw spyt, van uwe gunstelingen
Doorluchte on dankb're; sny vry myne dagen af,
Op dat gy de uwe tóch te zékerer in 't graf
Moog dragen! want wist ik uw Cinna u te onttrékken,
Ik zou wel anderen tót myne wraak verwékken;
En ik bén meer te ontzien, gy min verzékerd, moet
Ik ook de liefde wraak verzórgen névens 't bloed.

CINNA.
Hoe! gy onttrokt, my hem? hoe, zal ik dan gedoogen
Door myn Prinsses onteerd te zyn voor ieders oogen.
Myn Heer, de waarheid moet zich anders drukken uit;
Ik had, eer dat ik haat beminde dat besluit:

Dóch niet ziende in haar gonst door myne min te raaken,
Geloofde ik and're dienst zou haar gevoelig maaken:
'K sprak van haar vader, én van uwe wreedheyd; 'k bood
Myn arm haar aan, én kort daar aan myn hart: hoe groot
Is ook de wraakzucht in een vrouw! 'k vond haar geneegen.
Dus beb ik haare ziel bestórmd, én in gekreegen:
Zy heeft myn weinige waardy veracht, maar kon
Nóch de arm niet haaten, die haar 's vaders wraak begon.
Ze is maar door myne list in dit verbond getreeden.
Ik bén het hoofd van 't kwaad, zy een der mind're léden.

EMILIA.
Wat zegt gy, Cinna dit my beminnen, daar
Gy my myne eer ontroofd in 't uytterste gevaar?

CINNA.
Stérf; maar wil stérvende de myne niet verdooven.

EMILIA.
Myne eer verwélkt indien u Cézar wil gelooven.

CINNA.
De myn' vergaat indien gy tot u trékt, al wat
Ik na zo braaf een daad voor my te hoopen had.

EMILIA.
Wél, deel'er in, maar wil my in myne eer niet hind'ren;
Zy zou vermind'ren, zo men de uwe deed vermind'ren:
De Roem, én het vermaak, de schande, schaamte, én pyn.
Ja alles moet gemeen by waare minnaars zyn.
Ons beider zielen zyn, myn Heer, twé Roomsche zielen.
Wy hébben onze haat vereenigd, toen wy vielen
Beide op een oogmérk; 't wreed hérdénken van 't verslaan
Van beyder oud'ren wees ons beide téffens aan
Wat onze pligt nóch was, én onze geesten, eerlyk,
En édel, maakten een voorneemen, dat zo heerlyk
By ònze harten wierd gekeurd, die in één zin
Zich vonden, zoekende, vereenigd door de min
De eer van een braave dood, die we ons nu zien bereiden:
Vereenigde gy ons, wilt ons in 't laatst' niet scheiden.

AUGUSTUS.
'k Zal u vereenigen, ondankb're, ontrouwe, en meer

Myn vyanden als vórst Antonius wél eer,
Of Lépidus: 'k zal u vereenigen, de liefde
En minnebrand voldoen, die beider zielen griefde.
Dat al de waereld vry, bekénd zynde uwe daad,
Zich van de straf zo wél verwondere, als van 't kwaad.

Darde tooneel.

AUGUSTUS, LIVIA, CINNA, MAXIMUS, EMILIA, FULVIA.

AUGUSTUS.
MAar wélk een nieuwe gonst der Góôn, datze u der stroomen
Verwoedheid hébben doen tót myn geluk ontkomen.
O Maximus! die ik alleen getrouw bevind,
Kom, nader eenen Vorst die u zo zeer bemind.

MAXIMUS.
Wilt zo trouwlóos een ziel, myn Heer, tóch minder eeren,

AUGUSTUS.
Laat ons, na uw berouw, 't geheugen van ons weeren
Der misdaad; spreeken wy daar niet meer van, nu gy
Alleen my hébt bevryd voor hun verraadery.
Ik bén aan u verpligt myn leeven, én myn staàten.

MAXIMUS.
Neen: kén de snoodste vry van alle die u haaten.
Indien gy hier gebied, én leeft, myn minnenyd
Die is 't alleen, myn Heer, daar gy 't aan schuldig zvt.
Geen éd'le wroeging heeft myn ziel geraakt: maer 't hoopen
Van myn méêminnaar te verdélgen deed me ontknoopen
De strik van ons verraad. Eufórbus veinsde u dat
Ik was verdronken, op dat gy geen réden had
My te vervólgen; 'k wilde Emilia misleiden,
En door vreesachtigheid haar grootsch gemoed bereiden,
Om haar te trekken uit Itaalien. én ik dacht
Dat zy wél lichtelyk tót dat besluit gebragt
Zou worden, onder schyn van namaals wéêr te keeren,

En 's minnaars dood op 't félst te wreeken; maar wy leeren
Dat niet de zaaken na ons ooamerk vallen; want
In plaats van hier door haar te winnen op myn hand,
Is haar bestreede deugd in dubb'le kracht ontsteeken:
Zy zag tot binnen in myn hart myn snoode streeken.
Het óv' rig weetge; én u noch meer te zéggen, is
Maar overvloedig; des zietge in myn droeffenis
Het kwaad gevólg van myn bedróg, én valsche stukken.
Dóeh, zo my eenige genade mogt gelukken
Te ontfangen; doe, myn Heer, in't midden van de pyn
Eufórbus stérven, die getrouw sléchts vas in schyn.
En wilt dan eindelyk ook myne dood, voor de oogen
Van déze minnaars, die ik héb gehoond, gedoogen.
Ik héb myn Keizer, myn meestrés, myn vrind verraân-
Myn roem, myn vaderland; maar 'k héb het al gedaan
Door raad van die ontrouwe, én zal veel vreugds verwérven,
Indien ik stérven moog, als ik hém héb zien stérven.

AUGUSTUS.
O Góden! is 't genoeg? of wil het lót nóch méêr
Der myne op wékken tot myne ondergang? wanneer
't Zulks doen wil, laat het al zyn kracht vry t'zaamen voegen
By 's afgronds hulp, ik zal my zelve vergenoegen;
'k Bén meester van myn zélf, zo wél als van 't heel al.
Ik ben, én wil het zyn. O eeuwen! dit geval
Beveel ik u, én aan 't geheugen te bewaaren.
Wilt aan de naneef niet na laaten te verklaaren
Myn laatste zeege, én hoe ik héden zeegepraal
Van een geréchte toorn, waar van het récht verhaal
Nóch eens ontwyfelbaar zal komen tot uwe ooren.
Dat onze vrindschap wéêr, ô Cinna! wérd' hérbooren.
Ik bén die 't u verzoek; voor heenen gaf ik u
Het leeven, schoon dat gy myn vyand waart; én nu
Wil ik u, ondaks 't lot; het geen u schynt te haaten,
Als aan myn moordenaar, wéêr 't leeven geeven laaten.
Wy toonen door een stryd, wiens uitval strékt tot lóf,

Wie van ons béter zal gegeven hébben, óf
Ontfangen. gy verried myn wéldaan; 'k wil die échter
Verdubbelen; ik hoopte u daar me op, nu légt'er
Myn gonst nóch zo veel by, dat ik u daar mê druk.
Ontfang van myne hand die schoone, daar 't geluk
Van uwe ziel tóch in bestaat; 'k wil daar benéven
Het Burgermeesterschap voor 't naaste jaar u geeven.
Myn dóchter, min hém in zo heerelyk een staat;
Min hém in 't purp're kleed, meêr als in een gewaad
Bepurperd door myn bloed. Leer, leer u zélf verwinnen,
Gelyk ik héb gedaan; én wil eens récht bezinnen,
Dat ik een Bruigom u wéêr geevende, ik u meêr
Als eene vader geeve.

EMILIA.

Ik geef my op, myn Heer,
Aan al die goedhéên zo mildaadig my beweezen.
Ik voel de névels van myn oogen op gereezen.
'k Erken myn schélmstuk, dat my eerst réchtvaardig scheen,
't Geen nooit de schrik der straf op my vermogt voor heen.
Nu voel ik, door een na berouw, myn ziel beklémmen,
En dat myn hart dit komt in stilte toe te stémmen.
De Hémel heeft voor lang uw' grootsheid in zyn troon
Beslooten, én tot proef begeer ik van de Góôn
Geen andere als my zélf; dit durf ik my vermeeten
Dat hy de staat myn Heer, daar gy in zyt gezeeten
Verand'ren wil, wy hy myn hart veranderd keeft.
Myn haat, die ik wel eêr onstérslik dacht, begeeft
My nu, én Sérft; ze is dood ik bén niet meêr te weezen,
Maar zal de trouwste van uwe onderdaanen weezen;
En neemende voortaan een af keer van die haat,
Wénsch ik u dienst te doen, én voordeel aan u staat.

CINNA.

Wat zal ik zéggen, Heer, nu dat ons onderwinden,
In plaats van straften komt belooningen te vinden?
O gadelooze deugd! ô goedheyd! die myn schuld
Vergroot, én mét meêr récht u in uw' zétel huld.

AUGUSTUS.
Doe door vergiffenis ook uwe deugden pryzen;
En wilt, mét my, genade aan Maximus bewyzen.
Hy heeft ons all' verraân! maar 't geen dat hy bestond
Geeft onze vrindschap, én uwe onschuld vaster grond.
Hérneem de plaats, die gy pleegt eertyds te bekleeden;
Wil wéêr in uwe trouw, én oude luister treeden.
Eufórbus wachte ook zyn genade, men verschoon
Dit stuk dat morgen de écht haar beider min bekroon:
Indien gy haar bemind zal dit uw' straft verstrékken.

MAXIMUS.
Die wét is al te recht om morren, te verwékken.
'k Ben meer verbaast dat gy me op nieuws uw' gunst belooft.
Myn Heer, als nydig dat my word die schat ontroofd.

CINNA.
Gedoog dat myne deugd, die zich heeft wéér gevonden,
U heylige eene trouwe, zo schandelyk geschonden:
Maar, zulk een waare, én onverbreekelyke trouw,
Dat zélf des hémels val die niet doen wank'len zou.
Kon tóch de schikker van het noodlót onze dagen
Verkorten om u een lang leeven op te draagen
En dat ik honderd maal voor u mogt óft'ren 't geen
Ik van uw' gunst, myn Heer, ontfangen héb alleen.

LIVIA.
Myn Heer, na deze daad staat u niets meêr te vreezen.
De waereld zal mét vreugde u onderdaanig weezen!
En Róme dat u schynt te haaten, geeft gy stóf
Om, vol van yver, uit te brommen uwe lóf.

AUGUSTUS.
'k Wil dat men morgen zal verdubb'len de ófferhanden
Die we in een béter staat dén Góden zullen branden;
En dat het eedgespan bekénd zy, hoe August'
De straf hén kwyt schéldt, schoon hém alles is bewust.

Einde ven het vijfde, én Laatste Bedrijf.